

EGESIF_14-0017

Smernice o poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov

Evropski strukturni in investicijski skladi (skladi ESI)

Smernice o poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov

Pavšalno financiranje,
standardne lestvice stroškov na enoto,
pavšalni zneski

(v skladu s členoma 67 in 68 Uredbe (EU) št. 1303/2013, členom 14(2)–(4)
Uredbe (EU) št. 1304/2013 ter členom 19 Uredbe (EU) št. 1299/2013)

Evropska komisija

Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje

Enota E1

Različica iz septembra 2014

Please consult <http://ec.europa.eu/esf> for possible updates.

IZJAVA O OMEJITVI ODGOVORNOSTI

„Ta dokument je delovni dokument služb Komisije. Na podlagi prava EU, ki se uporablja, zagotavlja tehnične smernice za organe, vključene v spremljanje, nadzor ali izvajanje skladov ESI, o tem, kako razlagati in uporabljati predpise EU na tem področju. s tem dokumentom naj bi se zagotovila pojasnila služb Komisije glede navedenih predpisov, da bi se poenostavilo izvajanje programov in spodbudile dobre prakse. Te smernice ne vplivajo na razlago Sodišča in Splošnega sodišča ali sklepov Komisije.“

Niti Evropska komisija niti osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za uporabo podatkov iz te publikacije.

Za uporabo ali reprodukcijo fotografij, za katere Evropske unije nimata avtorskih pravic, je treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnika ali imetnike avtorskih pravic.

***Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov
na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.***

**Brezplačna telefonska številka (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*). Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govornice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu. Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).
Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2015

ISBN 978-92-79-40768-0 - doi:10.2767/53502 (print)

ISBN 978-92-79-40686-7 - doi:10.2767/49069 (PDF)

© Evropska unija, 2015

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Luxembourg

TISKANO NA PAPIRJU, BELJENEM BREZ ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)

KAZALO

1. UVOD	7
1.1. Namen	7
1.2. Zakaj uporabljati poenostavljene stroške?	7
1.2.1. Uvodna obrazložitev	7
1.2.2. Prednosti poenostavljenih stroškov	7
1.3. Kdaj uporabljati poenostavljene stroške?	8
1.4. Ključne razlike v primerjavi z obdobjem 2007–2013.	8
1.5. Poenostavljeni stroški niso obvezni	10
1.6. Uporaba poenostavljenih stroškov	11
1.6.1. Opredelitev natančnega področja uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, zlasti v primeru javnih naročil	12
1.6.2. Javno naročilo v okviru projekta, ki ga izvaja upravičenec sam.	12
1.6.3. Pristop, priporočen za projekte, izvedene z javnim naročilom, tudi če upravičenci spadajo v kategorije, ki niso vključene v Direktivo 2004/18/ES.	14
1.6.4. Nacionalna pravila o upravičenosti izdatkov	14
1.6.5. Pravila za posamezne sklade	14
2. PAVŠALNO FINANCIRANJE	15
2.1. Opredelitev kategorij stroškov.	15
2.2. Posebni sistemi pavšalnega financiranja za izračun posrednih stroškov, podrobno opisani v uredbah	15
2.2.1. Metode izračuna posrednih stroškov.	15
2.2.2. Opredelitev neposrednih stroškov, posrednih stroškov in stroškov za osebje	15
2.2.3. Pravila za posamezne sklade.	17
3. STANDARDNE LESTVICE STROŠKOV NA ENOTO	18
3.1. Splošna načela	18
3.2. Poseben primer urnih stroškov dela.	19

4. PAVŠALNI ZNESKI	21
4.1. Splošna načela	21
4.2. Primeri pavšalnih zneskov	21
5. DOLOČITEV PAVŠALNEGA FINANCIRANJA, STANDARDNIH LESTVIC STROŠKOV NA ENOTO IN PAVŠALNIH ZNESKOV	23
5.1. Določiti jih je treba vnaprej	23
5.2. Poštena, pravična in preverljiva metoda izračuna	23
5.2.1. Splošna načela	23
5.2.1.1. Izračun mora biti pošten:	23
5.2.1.2. Izračun mora biti pravičen:	24
5.2.1.3. Izračun mora biti preverljiv:	24
5.2.2. Metodologije v praksi	24
5.2.2.1. Uporaba „statističnih“ podatkov ali drugih objektivnih informacij	24
5.2.2.2. Uporaba podatkov, ki se nanašajo na posameznega upravičenca	24
5.3. Uporaba standardnih lestvic stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj z drugih področij	26
5.3.1. Iz drugih politik Unije	26
5.3.1.1. Člen 67(5)(b) uredbe o skupnih določbah	26
5.3.1.2. Člen 68(1)(c) uredbe o skupnih določbah	26
5.3.2. Iz shem držav članic za nepovratna sredstva	27
5.3.3. Kako oceniti, ali so vrste operacij in upravičencev podobne?	27
5.4. Uporaba stopenj iz uredbe o skupnih določbah ali pravil za posamezne sklade	28
5.5. Prilagoditev pavšalne stopnje za posredne stroške, pavšalne zneske in standardne lestvice stroškov na enoto	28
5.6. Posebne metode za določanje zneskov, vzpostavljenih v skladu s pravili za posamezne sklade	29

6. POSLEDICE ZA SISTEM UPRAVLJANJA IN NADZORA	31
6.1. Potreba po skupnem pristopu do revizije in preverjanja	31
6.2. Splošni pristop do nadzora in revizije poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov	31
6.3. Posledice v smislu finančnega upravljanja	32
6.3.1. Splošne določbe	32
6.3.2. ... za sistem pavšalnega financiranja	33
6.3.3. ... za potrjevanje izdatkov	33
6.4. Ključne točke za organ upravljanja	34
6.4.1. ... za sistem pavšalnega financiranja	34
6.4.1.1. Zadevne opredelitve kategorij izdatkov	34
6.4.1.2. Uporaba sedanjih izkušenj	34
6.4.2. ... za stroške na enoto	34
6.4.2.1. Povezava med izvedenimi količinami in plačili	34
6.4.2.2. Utemeljitev prijavljenih količin	35
6.4.2.3. Izbira standardne lestvice stroškov na enoto	35
6.4.3. ... za pavšalni znesek	36
6.4.3.1. Povezava med izvedenim ukrepom in plačili	36
6.4.3.2. Utemeljitev stroškov	36
6.4.3.3. Izbira dejavnosti/učinkov/rezultatov	36
6.5. Pristop do revizije in nadzora	37
6.5.1. ... za sistem pavšalnega financiranja	37
6.5.2. ... za standardne lestvice stroškov na enoto in pavšalne zneske	38
6.5.3. Primeri	39

7. DRUGE DOLOČBE	40
7.1. Kombinacija možnosti	40
7.1.1. Splošna načela	40
7.1.2. Primeri kombinacij	40
7.2. Ocenjevanje pragov.	41
7.2.1. Splošna načela	41
7.2.2. Pravila za posamezne sklade (samo ESS)	42
7.3. Združljivost poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov s pravili o državni pomoči	42
7.4. Uporaba poenostavljenih stroškov v operacijah, ki ustvarjajo neto prihodek.	43
7.4.1. Operacije, ki ustvarjajo neto prihodek po njihovem zaključku	43
7.4.2. Operacije, ki ustvarjajo neto prihodek med izvajanjem operacije in za katere se ne uporablja člen 61(1) do (6) uredbe o skupnih določbah	43
7.5. Posebej za ESRR in ESS: navzkrižno financiranje.	45
7.5.1. Prijavljanje ukrepov, ki spadajo na področje uporabe člena 98(2) uredbe o skupnih določbah, glede na poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov.	45
7.5.2. Primeri	45
PRILOGA 1: PRIMERI POENOSTAVLJENIH MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV	46
PRILOGA 2: PRIMER ZDRUŽLJIVOSTI POENOSTAVLJENIH MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV S PRAVILI O DRŽAVNI POMOČI	53
PRILOGA 3: POENOSTAVLJENE MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV IN POSEBNI UKREPI V OKVIRU EKSRRP	55

1. UVOD

1.1. Namen

Te smernice so pripravile službe Komisije, odgovorne za sklade ESI, v posvetovanju s člani tehnične delovne skupine ESS ter skupine strokovnjakov za evropske strukturne in investicijske sklade. Temeljijo na sporočilu COCOF 09/0025/04-EN, ki se uporablja za obdobje 2007–2013, in ga nadomeščajo. Vključujejo nove možnosti, ki jih zagotavljajo uredbe za obdobje 2014–2020. Vendar ne zajemajo niti skupnih akcijskih načrtov niti standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov, ki se uporabljajo v okviru člena 14(1) Uredbe (EU) št. 1304/2013 (v nadaljnjem besedilu: uredba o ESS)⁽¹⁾.

Namen tega dokumenta je zagotoviti tehnične smernice glede treh vrst poenostavljenih stroškov, ki se uporabljajo za evropske strukturne in investicijske sklade (v nadaljnjem besedilu: skladi ESI), in izmenjati dobre prakse za spodbuditev držav članic k uporabi poenostavljenih stroškov.

Primeri, s kateri se pojasnjujejo glavne točke izvajanja, so navedeni zgolj zaradi ponazoritve in ne pomenijo zahteve ali priporočila za podobne operacije v programskem obdobju 2014–2020.

1.2. Zakaj uporabljati poenostavljene stroške?

1.2.1. Uvodna obrazložitev

Leta 2006 se je s pomembno poenostavitvijo, uvedeno z uredbo o ESS⁽²⁾ za obdobje 2007–2013, predvidelo, da lahko države prijavijo posredne stroške na podlagi pavšalne stopnje, in sicer do 20 % neposrednih stroškov operacije. V programskem obdobju 2007–2013 so bile uvedene nekatere dodatne možnosti (standardne lestvice stroškov na enoto in pavšalni zneski), možnost njihove uporabe pa se je razširila tudi na Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR). Uporabi pavšalnega financiranja, standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov (v nadaljnjem besedilu: poenostavljeni stroški) so bili naklonjeni vsi deležniki, vključno z Računskim sodiščem. „Sodišče je [...] Komisiji priporočilo, naj poveča uporabo plačil v enkratnem znesku in pavšalnih plačil namesto izplačevanja po dejanskih stroških, da bi zmanjšala verjetnost napak in upravno breme za nosilce projektov. [...] [P]ri projektih, za katere se stroški prijavljajo s poenostavljenim obračunavanjem, [je] manjša verjetnost napak. Zato bi morala širša uporaba

poenostavljenega obračunavanja stroškov pozitivno vplivati na stopnjo napake“⁽³⁾.

Komisija je predlagala, da bi se za obdobje 2014–2020 ohranile enake možnosti kot za obdobje 2007–2013. Te možnosti je tudi razširila, s tem da si je prizadevala za več pravne varnosti za nacionalne organe in boljše usklajevanje med skladi ESI ter drugimi skladi EU, ki se izvajajo v okviru deljenega upravljanja (Sklad za azil, migracije in vključevanje⁽⁴⁾ Sklad za notranjo varnost⁽⁵⁾), ali z drugimi metodami izvajanja (na primer: Obzorje 2020, Erasmus+).

V Uredbo (EU) št. 1303/2013 (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah) je za sklade ESI vključena možnost, da se upravičeni izdatki za nepovratna sredstva in vračljiva podpora izračunajo ne le na osnovi realnih stroškov, temveč tudi na osnovi pavšalnega financiranja, standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov. Uredba o skupnih določbah temelji na sistemu, ki se trenutno uporablja za ESS in ESRR, ter ga razširja. Zaradi razlik med skladi ESI je v uredbah za posamezne sklade določenih nekaj dodatnih možnosti.

1.2.2. Prednosti poenostavljenih stroškov

Kadar se uporabljajo poenostavljeni stroški, se upravičeni stroški **izračunajo** glede na vnaprej določeno metodo, ki temelji na učinkih, rezultatih ali katerih drugih stroških. Bistvena točka poenostavljenih stroškov je, **da vsakega evra sofinanciranih izdatkov ni več treba iskati v posameznih spreminjanih dokumentih**, s čimer se močno **zmanjša upravno breme**. Uporaba poenostavljenih stroškov pomeni tudi, da se lahko človeški viri in upravna prizadevanja, vključena v upravljanje skladov ESI, **bolj usmerijo na izpolnjevanje ciljev politike**, namesto da bi se osredotočala na zbiranje in preverjanje finančnih dokumentov. Zaradi poenostavitve procesa upravljanja bodo imeli lažji dostop do skladov ESI⁽⁶⁾ tudi manjši upravičenci.

Poenostavljeni stroški prispevajo tudi k pravilnejši uporabi skladov (**nižja stopnja napake**). Računsko sodišče Komisiji že nekaj let priporoča, naj spodbuja in razširi uporabo poenostavljenih stroškov, zlasti glede ESS. Sodišče je v poročilu o izjavi o zanesljivosti iz leta 2012 izračunalo, da je na poenostavljenih stroških temeljilo 26 % transakcij ESS in da pri njih niso bile odkrite nobene nepravilnosti⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Letno poročilo Računskega sodišča o izvrševanju proračuna, 2013/C 331/01, Računsko sodišče.

⁽⁴⁾ Sklad za azil, migracije in vključevanje.

⁽⁵⁾ Sklad za notranjo varnost.

⁽⁶⁾ ESS, ESRR, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRRP), Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter Kohezijski sklad.

⁽⁷⁾ Letno poročilo Računskega sodišča o izvrševanju proračuna, 2013/C 331/01, Računsko sodišče.

⁽¹⁾ Ti instrumenti bodo vključeni v posebne smernice.

⁽²⁾ Člen 11(3)(b) Uredbe (ES) št. 1081/2006.

1.3. Kdaj uporabljati poenostavljene stroške?

Poenostavljeni stroški se lahko uporabljajo le v primeru nepovratnih sredstev in vračljive podpore (člen 67(1) uredbe o skupnih določbah). Ne smejo pa se uporabiti, kadar se operacija ali projekt, ki je del operacije, izvaja izključno z javnimi naročili (glej člen 67(4) uredbe o skupnih določbah in oddelek 1.6.2, [stran 12](#)).

Poenostavljene stroške je priporočljivo uporabljati v primeru ene ali več naslednjih okoliščin:

- če države članice želijo, da se upravljanje evropskih strukturnih in investicijskih skladov bolj kot na vložke usmeri na učinke in rezultate;
- je realne stroške težko preveriti in prikazati (mnogo manjših postavk, ki jih je treba preveriti, z majhnim ali brez posebnega vpliva na pričakovane učinke operacij, zapleteni razdelitveni ključi itd.);
- na voljo so zanesljivi podatki o finančnem in količinskem izvajanju operacij (vendar pri nekaterih možnostih za izračun ti podatki niso potrebni);

- obstaja tveganje, da se računovodske listine ne hranijo pravilno (npr. pri manjših NVO);
- operacije so del standardnega okvira (tu bodo imele poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov več dodane vrednosti. Vendar to ni obvezno, nekatere od možnosti za izračun pa temeljijo na pristopu po operaciji/upravičencu);
- metode za poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov že obstajajo za podobne vrste operacij in upravičencev v okviru sheme, financirane z nacionalnimi sredstvi, ali drugega instrumenta EU.

1.4. Ključne razlike v primerjavi z obdobjem 2007–2013

Eno od načel, na katerih temelji predlog Komisije, je bila ohranitev „pravnega reda“ iz obdobja 2007–2013, kar pomeni, da se bodo možnosti, ki se uporabljajo zdaj, v primeru podobnih vrst operacij in upravičencev uporabljale tudi v prihodnosti. Vendar v primerjavi s programskim obdobjem 2014–2020 obstaja nekaj ključnih sprememb (glej razpredelnico 1: Primerjava med pravili za poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov iz obdobja 2007–2013 in obdobja 2014–2020, [stran 9](#)).

Razpredelnica 1: Primerjava med pravili za poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov iz obdobja 2007–2013 in obdobja 2014–2020

	2007-2013	2014-2020
Skladi, ki uporabljajo poenostavljene stroške	ESS in ERSS	Pet skladov ESI
Oblika podpore	Ni opredeljeno	Nepovratna sredstva in vračljiva podpora
Možnost	Uporaba poenostavljenih stroškov v primeru nepovratnih sredstev ni obvezna.	Ni obvezna, razen pri manjših operacijah ESS (obvezna je za operacije ESS, ki ne presegajo 50 000 EUR javne podpore, ki jo je treba plačati upravičencu, razen v primeru shem državne pomoči).
Metode izračuna	Predhodni izračun na podlagi poštene, pravične in preverljive metode.	Predhodni izračun na podlagi poštene, pravične in preverljive metode. Uvedene so dodatne metode izračuna: <ul style="list-style-type: none"> • uporaba obstoječih shem EU za podobne vrste operacij in upravičencev, • uporaba obstoječih lastnih nacionalnih shem za podobne vrste operacij in upravičencev, • uporaba stopenj in posebnih metod iz uredbe ali delegiranega akta (glej na primer člen 68(1)(b) uredbe o skupnih določbah ali člen 14(2) uredbe o ESS), • za ESS: uporaba predloga proračuna.
Uporaba pavšalnega financiranja	Pavšalno financiranje se uporabi le za izračun posrednih stroškov.	<ul style="list-style-type: none"> • Pavšalno financiranje se lahko uporabi za izračun katere koli kategorije stroškov. • Za ESS: pavšalna stopnja do 40 % upravičenih neposrednih stroškov za osebe za izračun vseh ostalih stroškov projekta. • Za evropsko teritorialno sodelovanje (v nadaljnjem besedilu: ETS): pavšalna stopnja do 20 % neposrednih stroškov, ki niso stroški za osebe operacije, za izračun neposrednih stroškov za osebe.
Pavšalno financiranje za posredne stroške	Najvišja pavšalna stopnja za povračilo posrednih stroškov je enaka 20 % neposrednih stroškov.	<ul style="list-style-type: none"> • Maximaal vast percentage om indirecte kosten met berekeningsvereiste terug te betalen = 25 % van de directe kosten. • Maximaal vast percentage om indirecte kosten zonder berekeningsvereiste terug te betalen = 15 % van de directe personeelskosten. • Vast percentage en methode vastgesteld bij gedelegeerde handeling voor methoden die van toepassing zijn bij beleidsmaatregelen van de Europese Unie voor een soortgelijke concrete actie of begunstigde.
Prag za pavšalne zneske	Največ 50 000 EUR	Največ 100 000 EUR javnega prispevka
Stroški na enoto		Pri stroških za osebe je določena posebna metoda izračuna standardne lestvice stroškov na enoto. Urni stroški dela so enaki zadnjim evidentiranim letnim bruto stroškom za zaposlene, kar se deli s 1 720 urami.

1.5. Poenostavljeni stroški niso obvezni

Uporaba poenostavljenih stroškov za zadevne države članice ni obvezna: na ravni upravičencev se lahko organ upravljanja⁽⁸⁾ odloči, da bo taka uporaba neobvezna ali obvezna za vse ali

nekatero upravičence pri vseh operacijah ali delu operacij. Kadar sistem ni obvezen za vse, je treba v skladu s splošnimi načeloma preglednosti in enakega obravnavanja jasno določiti in objaviti obseg poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, ki se bo uporabljal, tj. kategorijo projektov in dejavnosti upravičencev, za katere bodo na voljo.

Poenostavljeni stroški za ESS

Vendar je v skladu s členom 14(4) uredbe o ESS uporaba stroškov na enoto, pavšalnih zneskov ali pavšalnega financiranja obvezna za manjše operacije ESS. Te manjše operacije so opredeljene kot „nepovratna sredstva in vračljiva pomoč, za katera javna podpora⁽⁹⁾ ne presega 50 000 EUR“.

Ta znesek je treba obravnavati kot najvišjo javno podporo, **ki jo je treba izplačati upravičencu**, kot je opredeljeno v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo upravičencu (skladi ESI + ustrezna javna nacionalna finančna sredstva, ki jih je treba izplačati upravičencu kot najvišji znesek iz sporazumov ali sklepov o financiranju, če je to primerno). V to ni vključen niti morebitni javni prispevek, ki ga zagotovi upravičenec, niti prejemki ali plače, ki jih tretja oseba izplača udeležencem operacije. Na to pravilo ne vpliva javna podpora, ki se upravičencu izplača ob zaključku operacije; samo načrtovana javna podpora določa, ali je treba uporabiti člen 14(4) (glej oddelek 7.2.2, stran 42).

Ta člen je namenjen izogibanju kontrolam dejanskih stroškov, ki zaradi manjših vrednosti, ki jih je treba preveriti, niso stroškovno učinkovite.

Da bi preprečili kakršno koli protislovje med sklopi pravil, obstajata pri uporabi člena 14(4) uredbe o ESS dve izjemi:

- kadar se uporablja člen 67(4) uredbe o skupnih določbah, tj. ko se operacija ali projekt, ki je del operacije, izvaja prek javnih naročil, možnosti poenostavljenih stroškov ni mogoče uporabiti;
- kadar operacije prejemajo podporo v okviru sheme državne pomoči, se uporabljajo pravila sheme državne pomoči. Organ upravljanja mora zagotoviti, da pravila o državni pomoči ne preprečijo uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

⁽⁹⁾ **Opozorilo:** prosimo upoštevajte, da je v členu 14 uredbe o ESS naveden izraz „javna podpora“ (tj. javna podpora, ki jo je treba izplačati upravičencu, kot je določeno v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo upravičencu – skladi ESI + ustrezna javna nacionalna finančna sredstva, ki jih je treba izplačati upravičencu). To ne vključuje niti morebitnih javnih prispevkov, ki jih zagotovi upravičenec, niti prejemkov ali plač, ki jih tretja oseba izplača udeležencem operacije, čeprav se člen 67 uredbe o skupnih določbah sklicuje na „javni prispevek“ (glej člen 2(15) uredbe o skupnih določbah).

⁽⁸⁾ V primeru ETS je to Odbor za spremljanje.

Primer (za ESS)

Predlog proračuna javnega organa za operacijo s skupnimi upravičenimi stroški v višini 70 000 EUR je naslednji:

Javna nacionalna finančna sredstva	10 000 EUR
ESS	35 000 EUR
Samofinanciranje	15 000 EUR
Nadomestila udeležencem, ki jih izplača Zavod za zaposlovanje	10 000 EUR
Skupni finančni načrt	70 000 EUR

Ta projekt kljub skupnemu znesku financiranja v višini 70 000 EUR še vedno spada v kategorijo projektov, za katere so poenostavljeni stroški obvezni.

Samofinanciranje javnega organa (15 000 EUR) se pri določitvi javne podpore, izplačane upravičencu, dejansko ne upošteva.

Nadomestila, ki jih udeležencem usposabljanja izplača Zavod za zaposlovanje (10 000 EUR), se prav tako ne upoštevajo, ker jih udeležencem izplača tretja oseba.

Zato je znesek javne podpore naslednji: 35 000 EUR + 10 000 EUR = 45 000 EUR, kar ne presega praga 50 000 EUR.

1.6. Uporaba poenostavljenih stroškov

Poenostavljeni stroški v skladu s členoma 67 in 68 uredbe o skupnih določbah se uporabljajo samo v primeru nepovratnih sredstev in vračljive podpore.

Glede na člen 67(4) uredbe o skupnih določbah se poenostavljeni stroški ne smejo uporabljati, kadar je operacija, kot je opredeljena v členu 2(9) navedene uredbe, ali projekt, ki je del operacije, oddan v delo zunanjemu izvajalcu in se izvaja izključno z javnimi naročili del, blaga ali storitev. Komisija obravnava operacije „na podlagi pogodbe o izvedbi javnega naročila“ kot operacije, ki se izvajajo z oddajo javnih naročil v skladu z Direktivo 18/2004/ES (vključno z njenimi prilogami) ali javnih naročil pod pragovi iz iste direktive.

Vendar je izvajanje operacije s postopki javnih naročil možno, kadar **plačila upravičenca izvajalcu temeljijo na vnaprej navedenih stroških na enoto ali pavšalnih zneskih**. Računi, plačani prek pogodb o izvedbi javnega naročila, pravzaprav pomenijo realne stroške, ki dejansko nastanejo in ki jih plača upravičenec na podlagi člena 67(1)(a) uredbe o skupnih določbah, čeprav so v pogodbi opredeljeni kot cena v obliki standardne lestvice stroškov na enoto ali pavšalnega zneska⁽¹⁰⁾. To v bistvu pomeni, da se lahko kot metoda plačevanja v postopku oddaje javnega naročila uporabijo standardne lestvice stroškov na enoto, pavšalni zneski ali pavšalne stopnje, določbe iz člena 67(1)(b) do (d) uredbe o skupnih določbah pa se ne uporabljajo.

Primer (ESS)

Če upravičenec izvaja tečaj usposabljanja prek javnega naročila, je možno, da upravičenec v povabilu k oddaji ponudb ponudnike prosi, naj navedejo ponudbo cene na osnovi stroškov na enoto na udeleženca usposabljanja, ki po končanem usposabljanju pridobi potrdilo.

Zato je v pogojih pogodbe lahko navedeno: en udeleženec usposabljanja s potrdilom je enako 1 000 EUR.

Če je ob koncu tečaja potrdilo prejelo 10 udeležencev usposabljanja, lahko upravičenec organu upravljanja prijavi za 10 000 EUR upravičenih izdatkov.

Štelo se bo, da teh 10 000 EUR temelji na realnih stroških. Zato bo v preverjanje ali revizijo teh izdatkov vključen pregled postopka oddaje javnega naročila ter spoštovanja določb pogodbe (v tem primeru, da obstaja dokaz o udeležencu usposabljanja s potrdilom za vsak posamezni izplačan strošek na enoto). Osnovni stroški usposabljanja (najem prostorov, stroški za osebe itd.) se ne bodo preverjali, ker v pogodbi ni določeno povračilo na tej podlagi.

⁽¹⁰⁾ Glej skupno izjavo Sveta in Komisije o členu 67 uredbe o skupnih določbah (iz dokumenta COREPER/Svet št. 8207/12, ADD7 REV 1).

1.6.1. Opredelitev natančnega področja uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, zlasti v primeru javnih naročil

Kadar se pri operaciji uporabljajo poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov, je treba določiti, ali se lahko uporabljajo za celotno operacijo ali le za njen del. To je odvisno od tega, kaj država članica šteje za operacijo. V nekaterih državah članicah je operacija sestavljena iz skupine projektov in se izvaja prek nje (opredelitev je odvisna od strukture programov, ki jih podpirajo skladi ESI v okviru njihovega ustreznega področja uporabe pomoči).

Da bi lahko ocenili, pri katerih projektih, ki so del operacije, se lahko uporabijo poenostavljene možnosti obračunavanja

stroškov, je treba opredeliti projekte, ki pomenijo operacijo na najnižji možni ravni. Če upravičenec s pogodbami o izvedbi javnega naročila vse projekte ali del projektov v celoti odda v zunanje izvajanje, se pri navedenih projektih, za katere veljajo te pogodbe, poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov ne morejo uporabiti.

1.6.2. Javno naročilo v okviru projekta, ki ga izvaja upravičenec sam

Če upravičenec⁽¹¹⁾ sam izvaja projekt (kar pomeni, da ohranja popoln nadzor nad upravljanjem in izvajanjem projekta), se poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov uporabljajo, čeprav se določene **kategorije stroškov** v okviru projekta izvedejo z javnim naročilom (npr. nekateri stroški izvajanja projekta, kot so storitve čiščenja, zunanje strokovno znanje, nakup pohištva itd.)⁽¹²⁾.

Primer (ESS)

Nepovratna sredstva v višini 20 000 000 EUR se dodelijo Zavodu za zaposlovanje („upravičencu“), da v dveh letih organizira ponovno vključitev 5 000 dolgotrajno brezposelnih oseb („operacija“). Ta operacija se bo izvajala z več projekti, pri čemer bo 7 000 000 EUR namenjenih za projekte prilagojene podpore, ki jih izvaja neposredno upravičenec, 5 000 000 EUR za projekte usposabljanja, ki jih izvaja neposredno upravičenec, 8 000 000 EUR pa za preostali del, ki se s pogodbami o izvedbi javnega naročila odda v zunanje izvajanje. Ker je upravičenec javni organ, bo treba ustanove za usposabljanje, v katerih se bodo izvedli projekti, oddani v zunanje izvajanje, izbrati s postopki javnega naročila glede na veljavni prag, poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov pa se za te projekte, ki so del operacije, ne bodo uporabljale. Uporabljale se bodo le za znesek v višini 12 000 000 EUR. Pri projektih usposabljanja, ki jih upravičenec izvaja z lastnimi sredstvi, je sprejemljivo, da se nekatere postavke izdatkov oddajo v zunanje izvajanje in vključijo v poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov (zunanji strokovnjaki, storitve čiščenja itd.).

Primer (ESRR)

Občina prejme nepovratna sredstva v najvišjem znesku 1 000 000 EUR upravičenih stroškov za gradnjo ceste. Občina mora zato oddati javno naročilo gradenj, ki po ocenah znaša 700 000 EUR. Poleg tega mora občina kriti določene s tem povezane stroške v višini 300 000 EUR (razlastitve, pravdni stroški⁽¹³⁾, spremljanje napredka na terenu, okoljske študije, ki jih izvede njeno lastno osebje, kampanje, preskusi za tehnični prevzem ceste itd.). Za neposredne stroške v znesku 300 000 EUR se, če so upravičeni v skladu z nacionalnimi določbami in določbami Unije, lahko uporabljajo poenostavljeni stroški (npr. posredni stroški na podlagi pavšalne stopnje).

⁽¹³⁾ Pravdni stroški niso upravičeni na podlagi člena 2(2) Delegirane uredbe Komisije št. 481/2014 v okviru programov evropskega teritorialnega sodelovanja.

⁽¹¹⁾ To se uporablja neodvisno od zasebne ali javne narave organa izvajanja.

⁽¹²⁾ Zadnji stavek člena 67(4) uredbe o skupnih določbah.

V primeru pavšalnega financiranja bi lahko imel obseg javnega naročila pri določenih kategorijah stroškov, ki jih ima upravičenec, vpliv na delež izračunanih stroškov. Zato bi morale države članice oceniti vpliv obsega javnega naročila storitev v okviru projektov, ki so del operacije, glede na delež izračunanih stroškov in iz tega pavšalno stopnjo, razen v primeru pavšalnih stopenj iz uredb (člen 68(b) in (c) uredb o skupnih določbah, člen 14(2) uredb o ESS ter člen 19 Uredbe (EU) št. 1299/2013 (v nadaljnjem besedilu: uredba o ETS)). Zaradi tega bi bilo v metodologijo morda treba uvesti omilitvene ukrepe. Na primer, če ima obseg javnih naročil storitev precejšen učinek na delež izračunanih stroškov, bi bilo treba pavšalno stopnjo bodisi ustrezno zmanjšati do obsega javnega naročila bodisi jo uporabiti le za tiste stroške, ki niso izvedeni z javnim

naročilom (pri pavšalnem financiranju posrednih stroškov, ki temeljijo na pristopu pobude Obzorje 2020, je treba odšteti stroške za oddajo naročil podizvajalcem). Vendar se lahko tudi zgodi, da obseg javnega naročila storitev nima vpliva na delež izračunanih stroškov ali da je ta vpliv nepomemben. V tem primeru omilitveni ukrepi morda niso potrebni. Vseeno pa bi bilo treba analizirati vpliv javnega naročila storitev na pavšalno stopnjo (na primer na podlagi podobnih preteklih ukrepov ali preteklih projektov), kar bi bilo treba upoštevati pri določitvi metodologije (stopnje) za uporabo pavšalnega financiranja. Države članice pa bi se lahko odločile, ali so zagotovljene storitve v projektu izključene iz kategorij stroškov, na podlagi katerih naj bi se uporabila stopnja, ali ne, pod pogojem da se upošteva načelo enake obravnave.

Primer (ESRR)

Občina prejme nepovratna sredstva v najvišjem znesku 1 000 000 EUR upravičenih stroškov za gradnjo ceste.

Pri tej operaciji, ki se ne zagotavlja v celoti prek javnih naročil, želi organ upravljanja za izračun posrednih stroškov uporabiti člen 68(1)(b) uredb o skupnih določbah. Vendar želi organ upravljanja na ravni posrednih stroškov zmanjšati učinek vključenosti osebja, ki dela za podizvajalca. Odloči se, da bo iz neposrednih stroškov za osebje, za katerega se uporablja pavšalna stopnja, izključil neposredne stroške za osebje, ki dela za podizvajalca.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna za operacijo:

Projekt 1: delo (postopek javnega naročila)	700 000 EUR
Projekt 2: drugi stroški	298 500 EUR
<i>neposredni stroški za osebje</i>	<i>50 000 EUR</i>
<i>od česar znašajo neposredni stroški za osebje, ki dela za podizvajalca</i>	<i>10 000 EUR</i>
Drugi neposredni stroški	<i>242 500 EUR</i>
Posredni stroški	<i>(neposredni stroški za osebje – neposredni stroški za osebje, ki dela za podizvajalca) x 15% = 40 000 EUR x 15% = 6 000 EUR</i>
Skupni znesek prijavljenih stroškov	998 500 EUR

1.6.3. Pristop, priporočen za projekte, izvedene z javnim naročilom, tudi če upravičenci spadajo v kategorije, ki niso vključene v Direktivo 2004/18/ES

Komisija predlaga uporabo zgornjega pristopa (oddelek 1.6.1, str. 12 je treba uporabiti po analogiji; oddelek 1.6.2, str. 12 je treba upoštevati v vseh primerih) za projekte, izvedene z javnim naročilom, tudi če upravičenci spadajo v kategorije, ki niso vključene v Direktivo 2004/18/ES, zaradi upoštevanja namere, da se poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov omejijo na nepovratna sredstva in vračljivo pomoč.

1.6.4. Nacionalna pravila o upravičenosti izdatkov⁽¹⁴⁾

Upravičenost izdatkov za programsko obdobje 2014–2020 je določena na podlagi nacionalnih predpisov, pri čemer se upoštevajo izjeme iz uredb za posamezne sklade (člen 65(1) uredbe o skupnih določbah). Zajemati morajo vse izdatke, prijavljene v okviru programa. Poleg tega je „[o]rgan upravljanja [...] odgovoren za upravljanje operativnega programa v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja“ (člen 125(1) uredbe o skupnih določbah) in lahko uporabi strožja pravila od tistih iz veljavnega pravnega okvira EU.

Zato bi moral organ upravljanja določiti in dokumentirati pravila o upravičenosti za operacije skladov ESI na ustrezni ravni (nacionalni, regionalni, lokalni ali glede na program) ter jih dati na voljo morebitnim upravičencem in navesti vsa zadevna pravila v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo. Kot del teh pravil bi bilo treba določiti tudi okvir za uporabo člena 67 uredbe o skupnih določbah.

1.6.5. Pravila za posamezne sklade

Pravila za EKSRP

Organi upravljanja morajo zagotoviti, da so zadevni izračuni glede poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov ustrezni in točni, ko se določijo vnaprej na podlagi poštenega, pravičnega in preverljivega izračuna. Zato bo organ, ki je funkcionalno neodvisen od organov, odgovornih za izvajanje programa, ter ki ima ustrezno strokovno znanje, opravil izračune ali potrdil njihovo ustreznost in točnost. V program za razvoj podeželja je treba vključiti izjavo o ustreznosti in točnosti izračunov⁽¹⁵⁾.

Če organ upravljanja uporablja metodo, določeno v skladu s členom 67(5)(b), (c), (d) ali (e) uredbe o skupnih določbah, takih izračunov in zgoraj navedene izjave ni treba izvesti ali predložiti.

V program za razvoj podeželja bi bilo treba vključiti le metodologijo, ki se uporablja za izračun plačil na podlagi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov. Če se ta metodologija med programskim obdobjem ne spreminja, programa ne bi bilo treba spreminjati. Če se kot plačilni mehanizem v okviru posebnega ukrepa uvede sistem poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, bi bilo treba program ustrezno spremeniti.

Seznam ukrepov EKSRP, ki spadajo v obseg poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, je na voljo v zadnji prilogi k tem smemicam.

⁽¹⁵⁾ Člen 62 Uredbe (ES) št. 1305/2013.

Pravila za ETS

Posebna pravila o upravičenosti izdatkov za programe sodelovanja v zvezi s stroški za osebje, pisarniški in upravni izdatki, potnimi stroški in stroški nastanitve, stroški za zunanje strokovnjake in storitve ter izdatki za opremo se določijo na ravni EU.

Odbor za spremljanje bo ne glede na pravila o upravičenosti iz uredbe o skupnih določbah, uredbe o ETS in posebnih pravil o upravičenosti za program sodelovanja določil dodatna pravila o upravičenosti izdatkov za programe sodelovanja kot celoto.

Za zadeve, ki niso zajete v navedene določbe, se uporabljajo nacionalni predpisi držav članic, v katerih nastanejo izdatki.

⁽¹⁴⁾ Ta oddelek se ne uporablja za ETS. Glej oddelek 1.6.5, str. 14.

2. PAVŠALNO FINANCIRANJE

V primeru pavšalnega financiranja se posebne kategorije upravičenih stroškov, ki se vnaprej jasno opredelijo, izračunajo z uporabo odstotka, predhodno določenega za eno ali več *dru-gih* kategorij upravičenih stroškov.

2.1. Opredelitev kategorij stroškov

V sistemu pavšalnega financiranja obstajajo največ tri vrste kategorij stroškov:

- vrsta 1: kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih naj bi se stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov;
- vrsta 2: kategorije upravičenih stroškov, izračunane s pavšalno stopnjo;
- vrsta 3: kjer je to ustrezno, druge kategorije upravičenih stroškov, pri katerih se stopnja ne uporabi in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo.

Pri uporabi sistema pavšalnega financiranja mora organ upravljanja določiti kategorije stroškov, ki spadajo v vsako posamezno vrsto: vsaka kategorija izdatkov je jasno vključena v eno – in to samo eno – od treh vrst. Upoštevati je treba, da se v nekaterih primerih lahko določi ena vrsta tako, da je v nasprotju z drugo vrsto ali drugimi vrstami (na primer v sistemu, v katerem so le neposredni (vrsta 1) in posredni stroški (vrsta 2), se lahko šteje, da so posredni stroški vsi upravičeni stroški, ki niso upravičeni neposredni stroški).

Uredba ne vsebuje omejitev kategorij upravičenih stroškov, ki se lahko uporabijo za pavšalno financiranje. Vendar bi moral biti glavni cilj uporabe pavšalnih stopenj poenostavitev in zmanjšanje stopnje napak. Zato so pavšalne stopnje najprimernejše za stroške, ki so razmeroma nizki in pri katerih je preverjanje drago.

2.2. Posebni sistemi pavšalnega financiranja za izračun posrednih stroškov, podrobno opisani v uredbah

2.2.1. Metode izračuna posrednih stroškov

V uredbi so vključeni nekateri posebni sistemi pavšalnega financiranja. V členu 68(1) uredbe o skupnih določbah so podrobno opisani **nekateri sistemi pavšalnega financiranja za izračun posrednih stroškov**.

- V odstavku (a) je določen splošni sistem pavšalnega financiranja za posredne stroške z najvišjo stopnjo, povečano na 25%. Pri tem gre za nadaljevanje sedanjega sistema, in

sicer je treba realno stopnjo, ki naj bi se uporabila, utemeljiti v skladu z metodami izračuna v skladu s členom 67(5) (a) in (c) uredbe o skupnih določbah. Ta sistem je prožen. Lahko temelji:

- le na dveh vrstah stroškov – vrsti 1: neposredni stroški, vrsti 2: posredni stroški, ali
- na treh vrstah stroškov – vrsti 1: „omejeni“ neposredni stroški, vrsti 2: posredni stroški, izračunani na podlagi vrste 1, vrsti 3: neposredni stroški, ki niso „omejeni“ neposredni stroški (vrste 1).

- Odstavek (b) omogoča, da organ upravljanja pri izračunu posrednih stroškov uporabi pavšalno stopnjo do **15% upravičenih neposrednih stroškov za osebje**. Organ upravljanja lahko 15% uporabi neposredno, brez kakršne koli utemeljitve. To je primer sistema, v katerem so tri kategorije stroškov: (vrsta 1) neposredni stroški za osebje, (vrsta 2) posredni stroški, (vrsta 3) neposredni stroški, ki niso stroški za osebje (za primer glej Prilogo 1, str. 46).
- V skladu z odstavkom (c) je mogoče ponovno uporabiti pavšalno stopnjo za sheme posrednih stroškov, ki obstajajo v politikah Unije, in sicer na podlagi shem, ki se uporabljajo v okviru pobude Obzorje 2020 in instrumenta LIFE ter so podrobno opredeljene v delegiranemu aktu (glej oddenek 5.3.1.2, str. 26).

2.2.2. Opredelitev neposrednih stroškov, posrednih stroškov in stroškov za osebje

Zaradi uporabe teh sistemov bi bilo morda potrebno, da organ upravljanja opredeli neposredne in posredne stroške ter stroške za osebje. Te opredelitve morajo biti skladne s spodnjimi splošnimi smernicami Komisije:

- **Neposredni stroški** so stroški, ki so neposredno povezani s posamezno dejavnostjo subjekta, pri katerih se lahko dokaže povezava s to posamezno dejavnostjo (npr. z neposrednim evidentiranjem časa).
- **Posredni stroški** pa so običajno stroški, ki niso neposredno povezani ali se ne morejo neposredno povezati s posamezno dejavnostjo zadevnega subjekta. Med take stroške se prištevajo upravni stroški, za katere je težko natančno določiti znesek, ki se pripíše posamezni dejavnosti (običajni upravni stroški/stroški za osebje, kot so stroški za upravljanje, stroški zaposlovanja, stroški za računovodjo ali čistilca itd., stroški za telefon, vodo ali elektriko itd.⁽¹⁶⁾).

⁽¹⁶⁾ Ta seznam ni obvezen. Za nedvoumno opredelitev različnih kategorij stroškov so odgovorne izključno države članice.

- **Stroški za osebje⁽¹⁷⁾** so stroški, ki izhajajo iz pogodbe med delodajalcem in zaposlenim ali pogodbe o storitvah za zunanje osebje (če se lahko taki stroški jasno opredelijo). Na primer, če upravičenec sklene pogodbo o storitvah z zunanjim inštruktorjem za svoje notranje tečaje usposabljanja, je treba na računu navesti različne vrste stroškov. Plača inštruktorja se bo obravnavala kot stroški za zunanje osebje. Vendar se pri tem na primer ne sme upoštevati učno gradivo. V stroške za osebje je vključeno

celotno plačilo, vključno s prejemki v naravi v skladu s kolektivno pogodbo, ki se plačajo ljudem v zameno za delo, povezano z operacijo. Vanje so zajeti tudi davki in socialni prispevki zaposlenih (prvi in drugi steber, tretji pa le, če je tako določeno v kolektivni pogodbi) ter obvezni in prostovoljni socialni prispevki delodajalca. Stroški poslovnih poti pa se ne štejejo med stroške za osebje. Prav tako se med te stroške ne štejejo prejemki ali plače, izplačane udeležencem operacij ESS.

Primer (skladi ESI): strategija lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

Organ upravljanja je na osnovi preteklih izkušenj ocenil običajen delež tekočih stroškov in stroškov animacije določene lokalne akcijske skupine v primerjavi z izdatki, nastalimi pri izvajanju lokalnih operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ter pripravi in izvajanju dejavnosti sodelovanja te skupine. Čeprav podpora iz skladov ESI za tekoče stroške in stroške animacije ne sme presegati praga 25 % skupnih javnih izdatkov, ki nastanejo v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, izkušnje kažejo, da je ta delež v večini primerov dejansko nižji.

Organ upravljanja določi pavšalno stopnjo v višini 17 % (na podlagi poštene, pravične in preverljive metode v skladu s členoma 67(1)(d) in 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah, ne pa členom 68(1)(a) navedene uredbe, saj ta pavšalna stopnja ne zajema le posrednih stroškov) izdatkov, nastalih pri izvajanju operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ter pripravi in izvajanju dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine, da se zajamejo naslednji stroški:

- tekoči stroški (operativni stroški, stroški za osebje, stroški usposabljanja, stroški, namenjeni za odnose z javnostjo, finančni stroški ter stroški, povezani s spremljanjem in vrednotenjem strategije);
- stroški, povezani z animacijo strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, za lažjo izmenjavo med deležniki zaradi zagotavljanja informacij in spodbujanja strategije ter za podporo morebitnih upravičencev z namenom oblikovanja operacij in priprave vlog.

Če torej proračun, dodeljen lokalni akcijski skupini za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, ter pripravo in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine, za obdobje 2014–2020 znaša 1,5 milijona EUR (vrsta 1), bi najvišji proračun, ki ustreza tekočim stroškom in stroškom animacije, znašal 1,5 milijona EUR x 17 % = 255 000 EUR (vrsta 2). Torej vsa dodeljena proračunska sredstva za lokalno akcijsko skupino znašajo 1,755 milijona EUR.

To pomeni, da bo lahko lokalna akcijska skupina v fazi izvajanja, kadar koli upravičenec zahteva povračilo izdatkov, ki nastanejo pri projektu, zahtevala 17 % tega zneska za svoje tekoče stroške in stroške animacije.

Na primer, če izdatki, nastali pri projektu, znašajo 1 000 EUR (vrsta 1), lahko lokalna akcijska skupina organu upravljanja prijavi 1 000 EUR x 17 %, kar znaša 170 EUR (vrsta 2) za svoje tekoče stroške in stroške animacije.

Lokalni akcijski skupini za svoje tekoče stroške in stroške animacije, prijavljene na podlagi pavšalne stopnje, ne bo treba predložiti spremne dokumentacije, vendar mora biti metodologija za določitev 17 % preverljiva.

Opozoriti je treba, da se lahko pavšalna stopnja določi posebej samo za tekoče stroške ali stroške animacije.

Opozorilo: upoštevajte, da pri metodologiji za določitev pavšalne stopnje, tako kot v zgornjem primeru, ni nujno uporabiti iste metodologije, kot je tista, ki se uporablja za določitev najvišjega praga v višini 25 %. Pri kateri koli metodologiji, ki se uporabi za določitev pavšalne stopnje, pa je treba vseeno upoštevati najvišji prag za tekoče stroške in stroške animacije iz člena 35(2) uredbe o skupnih določbah.

⁽¹⁷⁾ Ta opredelitev se ne uporablja za ETS. Za opredelitev ETS stroškov za osebje glej Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 481/2014.

2.2.3. Pravila za posamezne sklade

Pravila za ESS

V člen 14(2) Uredbe (EU) št. 1304/2013 je vključena **shema pavšalnega financiranja za ESS. Pri izračunu vseh drugih kategorij upravičenih stroškov se lahko uporabijo neposredni stroški za osebje** projekta na podlagi pavšalne stopnje, ki znaša do 40%. „Vse druge kategorije stroškov“ obsegajo druge neposredne stroške (razen neposrednih stroškov za osebje, vendar vključujejo plače in nadomestila, izplačana udeležencem) ter posredne stroške. Organ upravljanja lahko 40 % uporabi neposredno, brez kakršne koli utemeljitve.

Primer (za ESS)

Primer predloga proračuna za tečaj usposabljanja:

Skupni neposredni stroški	55 000
Neposredni stroški za osebje	30 000
Stroški najema prostora	4 000
Potni stroški	5 000
Prehrana	1 000
Obveščanje javnosti	5 000
Nadomestila, ki jih udeležencem usposabljanja izplača Zavod za zaposlovanje	10 000

Skupni posredni stroški	5 000
Posredni stroški za osebje	4 000
Stroški za elektriko, telefon	1 000

Organ upravljanja se lahko odloči, da bo pri tem projektu uporabil člen 14(2) uredbe o ESS. V tem primeru bi bili v sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev kot najvišja dodeljena sredstva vključeni:

neposredni stroški za osebje: 30 000 EUR,

drugi stroški: $30\,000 \times 40\% = 12\,000$ EUR,

skupni stroški pa bi znašali: $30\,000 + 12\,000 = 42\,000$ EUR.

Pravila za ETS

V členu 19 Uredbe (EU) št. 1299/2013 je navedeno, da se stroški za osebje pri operaciji lahko izračunajo kot pavšalna stopnja v višini do 20 % neposrednih stroškov, ki niso stroški za osebje pri navedeni operaciji. To pomeni, da se lahko kot pavšalna stopnja izračunajo le neposredni stroški za osebje (od neposrednih stroškov, ki niso stroški za osebje); to tudi pomeni, da se lahko ta pavšalna stopnja uporabi, ne da bi se od države članice zahteval izračun za določitev stopnje, ki se uporablja.

3. STANDARDNE LESTVICE STROŠKOV NA ENOTO

3.1. Splošna načela

V primeru standardnih lestvic stroškov na enoto se bodo vsi ali del upravičenih stroškov operacije **izračunali** na podlagi številčno ovrednotenih dejavnosti, vložkov, učinkov ali rezultatov, pomnoženih z vnaprej določenimi standardnimi lestvicami stroškov na enoto. Ta možnost se lahko uporabi za katero koli vrsto projekta ali del projekta, ko se lahko opredelijo količine, povezane z dejavnostjo, in standardne lestvice stroškov na enoto. Te lestvice se običajno uporabijo za zlahka opredeljive količine.

Standardne lestvice stroškov na enoto lahko **temeljijo na procesu**, njihov namen pa je, da s čim boljšim približkom zajamejo realne stroške izvedbe operacije. Lahko pa tudi **temeljijo na rezultatih** (učinku ali rezultatu) ali so opredeljene glede na proces in rezultat (glej primer v oddelku 6.5.3, str. 39).

Organi upravljanja bi morali tudi upoštevati učinek, ki ga bodo imele različne ureditve v smislu utemeljitve upravičenih stroškov.

Organ upravljanja lahko določi različne lestvice stroškov na enoto, ki se uporabljajo za različne dejavnosti.

Primer (lestvice, ki temelji na učinku, za ESS)

Za nadaljevalni tečaj usposabljanja IT za 20 udeležencev, ki traja 1 000 ur, se lahko upravičeni stroški izračunajo na podlagi stroška na uro usposabljanja, kar se pomnoži s številom ur, na katerih so bili prisotni udeleženci usposabljanja. Organ upravljanja vnaprej določi stroške na uro in jih prikaže v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

Če se na primer predvideva, da organ upravljanja določi stroške usposabljanja v višini 7 EUR na uro usposabljanja na udeleženca, bi bil v tem primeru najvišji znesek nepovratnih sredstev, dodeljen projektu, omejen na 1 000 ur, pomnoženo z 20 udeleženci usposabljanja in 7 EUR/h na udeleženca usposabljanja, in bi znašal 140 000 EUR.

Ob zaključku operacije bi se končni upravičeni stroški določili na podlagi tega, kolikokrat je vsak udeleženec realno obiskal usposabljanje (v število ur bi bilo lahko vključenih nekaj opravičenih odsotnosti), in sicer glede na dejansko udeležbo udeležencev in izvedene tečaje usposabljanja. **Še vedno pa bodo potrebni natančni sezname prisotnih udeležencev usposabljanja, v katerih bodo podrobno navedene dejavnosti usposabljanja in s katerimi se bo potrdila njihova dejanska prisotnost.**

Če bo na koncu na tečaju usposabljanja le 18 udeležencev, od katerih jih bo 6 obiskalo 900 ur, 5 – 950 ur, 5 – 980 ur, preostala 2 pa 1 000 ur, bo skupno število ur, pomnoženo z udeleženci usposabljanja, znašalo:

$900 \times 6 + 950 \times 5 + 980 \times 5 + 1\,000 \times 2 = 17\,050$ ur usposabljanja skupaj, pomnoženo z udeleženci.

Upravičeni izdatki za 17 050 ur usposabljanja, kar se pomnoži s 7 EUR, bodo znašali 119 350 EUR.

Primer (lestvice, ki temelji na učinku, za ESRR)

Upravičenec, regionalna zbornica, organizira svetovanje za MSP v regiji. To storitev zagotavljajo svetovalci regionalne zbornice. Na podlagi preteklih poročil „svetovalnega“ oddelka zbornice se dan svetovanja ocenjuje s 350 EUR na dan. Pomoč se bo izračunala na podlagi naslednje formule: število dni, pomnoženo s 350 EUR. **Še vedno pa bodo potrebne natančne evidence prisotnosti na delovnem mestu, v katerih bosta podrobno navedeni dejavnost svetovanja in prisotnost svetovalcev.**

Primer (lestvice, ki temelji na rezultatih, za ESS)

Šestmesečni program, ki pomaga pri iskanju zaposlitve („operacija“), bi se lahko financiral na podlagi standardnih lestvic stroškov na enoto (na primer 2 000 EUR na osebo) za vsakega od 20 udeležencev usposabljanja v operaciji, ki zaposlitev dobijo in jo ohranijo v vnaprej določenem obdobju, na primer šest mesecev. Izračun največjega zneska nepovratnih sredstev, dodeljenega operaciji, torej znaša 20 oseb x 2 000 EUR = 40 000 EUR.

Končni upravičeni stroški se izračunajo na podlagi realnega učinka operacije: če bi se na trg dela vključilo samo 17 oseb in ohranilo zaposlitev v zahtevanem obdobju, bi končni upravičeni stroški, na podlagi katerih se bodo upravičencu izplačala nepovratna sredstva, znašali: 17 x 2 000 EUR = 34 000 EUR.

Primer (lestvice, ki temelji na učinku, za EKSREP)

„Naložbe v razvoj gozdnih območij in izboljšanje sposobnosti gozdom za preživetje“ (člen 21 Uredbe (EU) št. 2013/1305).

Posesnik gozda bo sedem let prejemal podporo za pogozdovanje in vzdrževanje treh hektarov. Stroške (za pogozdovanje in vzdrževanje) je organ upravljanja določil vnaprej, in sicer glede na vrsto gozda. Ta metodologija bo vključena v program razvoja podeželja. Stroški pa so taki: za pogozditev – 2 000 EUR/ha, za vzdrževanje pa 600 EUR/ha za prvo leto in 500 EUR/ha za naslednja leta.

Zato bi skupni upravičeni stroški znašali:

3 ha x 2 000 EUR/ha + 3 ha x 600 EUR/ha + (3 ha x 500 EUR/ha) x 6 let = 16 800 EUR.

3.2. Poseben primer urnih stroškov dela

V členu 68(2) uredbe o skupnih določbah je uvedeno novo pravilo za lažjo uporabo stroškov urne postavke pri izračunu stroškov za osebje⁽¹⁸⁾, povezanih z izvajanjem operacije:

$$\text{Urní stroški dela} = \frac{\text{zadnji evidentirani letni bruto stroški za zaposlene}}{1\,720 \text{ ur}}$$

To število ur so običajne „delovne ure“ na leto, ki se lahko neposredno uporabi, ne da bi morala država članica opraviti kakršen koli izračun.

Vendar je treba števec, tj. zadnje evidentirane letne stroške za osebje, utemeljiti. Organ upravljanja se lahko v primeru projekta, ki se izvaja več let, odloči, da posodobi urne stroške dela, ko so novi podatki na voljo, ali da za celotno obdobje izvajanja uporabi enako postavko. Če je obdobje izvajanja posebej dolgo, bi bilo v skladu z dobro prakso treba določiti vmesne korake, ko bi se lahko urni stroški dela revidirali (in skladno s tem tudi sporazum o dodelitvi nepovratnih sredstev).

Obstajata vsaj dve možnosti za števec glede stroškov za osebje, zaposleno pri operaciji, in sicer:

1. Števec je povezan le z osebo, zaposleno neposredno pri operaciji. Lahko bi temeljil na realni plači te osebe ali povprečju stroškov za zaposlene večje skupine zaposlenih,

tiste z enakim plačnim razredom ali nekaterimi podobnimi ukrepi, kar približno ustreza ravni plač.

2. V števec je vključena plača osebe, zaposlene neposredno pri operaciji, in delež plač posrednega osebja (npr. dobro plačani menedžerji, katerih delo je z operacijo običajno posredno povezano), ki se lahko dodelijo operaciji (uporabljala se bodo pravila o dodelitvi posrednih stroškov za operacijo, na primer uporaba utemeljenega razdelitvenega ključa). s tem se lahko pokrijejo stroški za zaposlene stroškovnega centra ali oddelka (ki izvaja operacijo), kjer se lahko raven plač precej razlikuje znotraj združene skupine zaposlenih. Iz tega bo izšla standardna lestvica stroškov na enoto, v katero je vključena plača osebe, zaposlene pri operaciji, in del posrednih plač.

Vendar se morajo organi upravljanja zavedati, da druga možnost verjetno ni najbolj praktična. Priporočljiveje bi bilo upoštevati prvo možnost ali izračunati urne stroške dela, v katere bi bili vključeni vsi posredni stroški (na podlagi pavšalne stopnje) ali celo vsi drugi upravičeni stroški (urni stroški dela pri polni delovni normi).

Pri uporabi te zadnje možnosti bi moral organ upravljanja upoštevati, da:

- je treba „izvajanje operacije“ razumeti, kot da so v to zajete vse faze operacije. Pri tem naj se ne bi izključili nekateri stroški za osebje, povezano s posebnimi fazami operacije;
- v nacionalnih pravilih o upravičenosti bo treba podrobno navesti, kaj je vključeno v letne bruto stroške za zaposlene pri čemer se upoštevajo običajne računovodske prakse (glej oddelek 5.2.1.3, str. 24);

⁽¹⁸⁾ Glej opredelitev stroškov za osebje, oddelek 2.2.2, str. 15.

- zadnje letne bruto stroške za zaposlene je treba evidentirati v računovodskih izkazih, poročilih o obračunu plač itd. Teh podatkov ni treba predhodno revidirati, pač pa morajo biti preverljivi;
 - glede na to, da se uredba o skupnih določbah sklicuje na *zadnje* evidentirane letne bruto stroške za zaposlene, ni mogoče uporabiti metode izračuna, ki temelji na preteklih podatkih upravičenca;
 - zadnji evidentirani letni bruto stroški za zaposlene pomenijo, da obsegajo preteklo referenčno obdobje enega leta (12 zaporednih mesecev). Podatkov, ki se nanašajo na obdobja po podpisu dokumenta, v katerem so navedeni pogoji za podporo, ni mogoče uporabiti;
 - pri izračunu upravičenih stroškov za osebje bi bilo treba uporabiti le opravljene delovne ure. V izračun urnih stroškov dela je, na primer, že vključen letni dopust.
- Dodana vrednost te metodologije je dejstvo, da število 1 720 ur ni sporno.

Primer (ESRR)

V določene vrste projektov, ki se nanašajo na MSP na področju raziskav, razvoja in inovacij, so kot bistveni element pogosto vključeni stroški za osebje. Za ta MSP je uporaba standardnih lestvic stroškov na enoto dobrodošla poenostavitev. Strošek na enoto za dejavnosti je v tem primeru izražen kot urna postavka, ki se uporabi za dejansko opravljene delovne ure osebja. Vnaprej je opredeljen v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo in v katerem je najvišji znesek finančne pomoči določen kot najvišje dovoljeno število opravljenih delovnih ur, pomnoženo s stroški na enoto (izračunani stroški za udeleženo osebje).

Da bi se zajeli realni stroški s čim boljšim približkom ter da bi se upoštevale razlike med regijami in podružnicami, so stroški standardne enote opredeljeni kot urni stroški dela glede na naslednjo formulo:

urni stroški dela = bruto letna plača (vključno s pravnimi stroški), deljeno s povprečnimi zakonitimi delovnimi urami (ob upoštevanju letnega dopusta);

na primer: urni stroški dela = 60 000 EUR : (1 980 ur – 190 ur letnega dopusta) = 60 000 : 1 790 = 33,52 EUR na uro.

Finančna podpora za operacijo se izračuna kot urna postavka, pomnožena z realnim in preverjenim številom opravljenih delovnih ur. Zaradi tega morajo MSP hraniti vsa dokazila za delovne ure, ki jih opravi osebje pri projektu, organ upravljanja pa mora hraniti vse dokumente, ki utemeljujejo urne stroške dela. Načeloma se zaradi zmanjšanja preverjenih opravljenih delovnih ur zmanjša končni znesek za plačilo.

Drug primer: enako kot zgoraj, vendar urni stroški dela temeljijo na členu 68(2) uredbe o skupnih določbah.

Urn stroški dela = zadnja evidentirana bruto letna plača (vključno s pravnimi stroški), deljeno s 1 720 urami.

Na primer: urna postavka = 60 000 EUR : 1 720 urami = 60 000 : 1 720 = 34,88 EUR na uro.

4. PAVŠALNI ZNESKI

4.1. Splošna načela

V primeru pavšalnih zneskov se vsi upravičeni stroški operacije ali njihov del izračunajo na podlagi vnaprej določenega pavšalnega zneska (organ upravljanja mora določitev pavšalnega zneska⁽¹⁹⁾ utemeljiti), v skladu z vnaprej določenimi pogoji sporazuma o dejavnostih in/ali učinkih. Nepovratna sredstva se izplačajo, če so izpolnjeni vnaprej določeni pogoji sporazuma o dejavnostih in/ali učinkih.

Pri možnosti pavšalnega zneska se uporablja načelo sorazmernosti, s čimer naj bi se zmanjšalo upravno breme za manjše operacije in nevladnim organizacijam (vendar ne izključno njim) omogočil boljši dostop do skladov ESI. Zato so pavšalni zneski, ki spadajo na področje uporabe člena 67(1)(c) uredbe o skupnih določbah, omejeni na zneske pod 100 000 EUR javnega prispevka.

Ta znesek ustreza javnemu prispevku, *ki se izplača upravičencu ali ki ga plača upravičenec* za dejavnost, podprto s pavšalnim

zneskom (kar izključuje morebitno zasebno udeležbo). V to niso vključeni prejemki ali plače, ki jih *tretja oseba* izplača udeležencem operacije (glej oddelek 7.2.1, str. 41).

Četudi bi se lahko združilo več pavšalnih zneskov, da bi se zajele različne kategorije upravičenih stroškov ali različni projekti v isti operaciji, skupni pavšalni znesek ne sme preseči 100 000 EUR javnega prispevka za zadevni organ, ki prejema nepovratna sredstva ali vračljivo pomoč. V okviru projekta pa bi se lahko pavšalni zneski, ki ne presegajo 100 000 EUR javnega prispevka, združili z realnimi stroški in/ali poenostavljenimi možnostmi obračunavanja stroškov v višini skupnega zneska, ki bi lahko presegel 100 000 EUR javnega prispevka.

Ureditev pavšalnega zneska bi se lahko uporabila tudi v primeru nepovratnih sredstev, kadar standardne lestvice stroškov na enoto niso primerna rešitev, na primer priprava orodja, organizacija majhnega lokalnega seminarja itd.

4.2. Primeri pavšalnih zneskov

Primer (ESRR)

Majhna skupina podjetij se želi zaradi spodbujanja lokalnih izdelkov skupno udeležiti poslovnega sejma.

Organ upravljanja se zaradi nizkih stroškov operacije odloči, da bo pri izračunu javne podpore uporabil pavšalni znesek. Zato je skupina podjetij pozvana, naj predloži proračun za stroške najema, postavitve in vodenja stojnice. Na podlagi tega predloga se določi pavšalni znesek v višini 20 000 EUR. Plačilo upravičencu bo izvedeno na podlagi dokaza o sodelovanju na sejmju. Dogovorjeni proračun, ki znaša 20 000 EUR, bi bilo treba ohraniti zaradi revizij (preverjanje predhodnega izračuna pavšalnega zneska).

⁽¹⁹⁾ V primeru ETS je to Odbor za spremljanje.

Primer (ESS)

Nevladna organizacija, ki upravlja storitve otroškega varstva, potrebuje podporo za začetek nove dejavnosti. s predložitvijo predloga podrobnega proračuna zaprosi za pavšalni znesek, da bi začela izvajati dejavnost in jo nato eno leto izvajala. Dejavnost bi se po prvem letu vzdrževala samostojno. Na primer, pavšalni znesek bi zajemal izdatke, povezane s plačo ene osebe, ki eno leto zagotavlja varstvo za otroke, amortizacijo nove opreme, stroške oglaševanja te nove dejavnosti ter posredne stroške, povezane s stroški upravljanja in računovodskimi stroški, stroški za vodo, elektriko, ogrevanje, najem prostora itd.

Organ upravljanja na podlagi predloga podrobnega proračuna in v primerjavi s podobnimi operacijami odobri pavšalni znesek v višini 47 500 EUR za pokritje vseh teh stroškov. Ta znesek bi se ob zaključku operacije izplačal nevladni organizaciji na podlagi učinka; če bi se zagotavljalo varstvo za običajno število dodatnih (deset) otrok. Zato ne bi bilo treba utemeljiti realnih stroškov, nastalih v zvezi s to dejavnostjo.

Če pa bi se varstvo zagotavljalo le za devet otrok, to pomeni, da bi bili upravičeni stroški enaki nič in pavšalni znesek ne bi bil izplačan.

Primer (ESS)

Nevladna organizacija Romov želi organizirati lokalni seminar ter pripraviti orodje o socialno-ekonomskem položaju romske skupnosti v regiji države članice. Dokument, v katerem bodo navedeni pogoji za podporo, bo vseboval predlog podrobnega proračuna in cilje nepovratnih sredstev, (1) organizacijo seminarja ter (2) pripravo orodja, da se pozornost delodajalcev v regiji usmeri na posebne težave Romov.

Organ upravljanja se zaradi obsega in cilja operacije (manjša operacija s stroški, ki jih s standardnimi lestvicami stroškov na enoto ni enostavno številčno ovrednotiti) ter narave upravičenca (lokalna nevladna organizacija) odloči, da bo uporabil ureditev pavšalnega zneska.

Da bi organ upravljanja izračunal pavšalni znesek, potrebuje predlog podrobnega proračuna za vsako posamezno operacijo: po pogajanjih o predlogu podrobnega proračuna se pavšalni znesek določi v višini 45 000 EUR, kar se razdeli med dva projekta, in sicer 25 000 EUR bi bilo namenjenih za seminar, 20 000 EUR pa za orodje.

Če se upoštevajo pogoji iz dokumenta, v katerem so navedeni pogoji za podporo (organizacija seminarja, priprava orodja), se bo 45 000 EUR ob zaključku štelo za upravičene stroške. Spremniki dokumenti, potrebni za izplačilo zneska nepovratnih sredstev (ki jih je treba nato arhivirati), bodo dokazovala, da je bil seminar organiziran in je bilo pripravljeno končno celotno orodje.

Če pa se bo izvedel le eden od projektov (na primer seminar), se bo znesek nepovratnih sredstev omejil le na ta del (25 000 EUR), in sicer glede na dogovor iz dokumenta, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

Primer (EKSRP): „Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila“ (člen 16 uredbe o podpori iz EKSRP).

Skupina kmetov, ki so prejeli podporo za novo sodelovanje v priznani shemi kakovosti, želi organizirati promocijsko dejavnost za svoje proizvode. Organ upravljanja je stroške dejavnosti izračunal kot pavšalno stopnjo (npr. 15 000 EUR na seminar z vsaj 50 udeleženci). Skupina kmetov mora zagotoviti dokaz o izvedbi dejavnosti in številu udeležencev (ki je enako vsaj 50).

5. DOLOČITEV PAVŠALNEGA FINANCIRANJA, STANDARDNIH LESTVIC STROŠKOV NA ENOTO IN PAVŠALNIH ZNESKOV

V členu 67(5) uredbe o skupnih določbah in členu 14(3) uredbe o ESS je uvedenih več metod za izračun poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, pri čemer nekatere od njih temeljijo na statističnih podatkih, druge pa na podatkih o upravičencih ali elementih, vključenih v uredbo. Nekatere zagotavljajo veliko prožnosti, druge pa ponujajo močno pravno varnost ali se lahko vzpostavijo z omejenim upravnim bremenom.

Pri poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov je pomembno zagotoviti primerno predhodno oceno in s tem povezano dokumentacijo metode, kadar je to ustrezno, saj **se naknadno izvede le preverjanje dosežkov**.

5.1. Določiti jih je treba vnaprej⁽²⁰⁾

Pomembno je, da se v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, upravičencem sporočijo natančne zahteve za utemeljitev prijavljenega izdatka in posebni učinek ali rezultat, ki ga je treba doseči.

Poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov je zato treba predhodno opredeliti in jih na primer vključiti v razpis za zbiranje predlogov ali **najpozneje v dokument, v katerem so navedeni pogoji za podporo**. Zadevne metode in pogoje bi bilo treba vključiti v nacionalna pravila o upravičenosti, ki se bodisi uporabljajo za program na nacionalni ali regionalni ravni bodisi so značilna za posamezni program. To tudi pomeni, da ko se standardne lestvice stroškov na enoto in stopnja ali znesek (v primeru pavšalnih zneskov) enkrat določijo, jih med izvedbo operacije ali po njej ni mogoče spremeniti, da bi nadomestili povečanje stroškov ali premajhno uporabo razpoložljivih proračunskih sredstev.

Ob upoštevanju tega, da je treba poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov opredeliti vnaprej, bi se bilo treba pri operacijah, ki se že izvajajo, izogibati retroaktivni uporabi na podlagi realnih stroškov, saj bi to precej povečalo delovno obremenitev nacionalnih organov pri zagotavljanju enakega obravnavanja upravičencev.

V primeru večletnih operacij je račune in ustrezne dejavnosti operacije izjemoma možno poravnati po izvedbi prvega dela

operacije, nato pa za preostali del/obdobje operacije uvesti možnost pavšalnega financiranja, standardnih lestvic stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov. V takih primerih bi bilo treba obdobje, za katero se realni stroški prijavijo, jasno ločiti od obdobja, za katero se stroški prijavijo na podlagi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, da se stroški za projekt ne bi prijavili dvakrat.

5.2. Poštena, pravična in preverljiva metoda izračuna⁽²¹⁾

5.2.1. Splošna načela

5.2.1.1. Izračun mora biti pošten:

Izračun mora biti razumen, tj. temeljiti mora na resničnosti, ne sme biti pretiran ali previsok.

Če je izračun določene standardne lestvice stroškov na enoto v preteklosti znašal med 1 EUR in 2 EUR, Komisija ne pričakuje lestvice v višini 7 EUR, s tega stališča bo zelo pomembna metoda, uporabljena za določitev stroška na enoto, pavšalne stopnje ali pavšalnega zneska. Organ upravljanja mora biti sposoben pojasniti in utemeljiti svojo izbiro. V „idealno“ pošteni metodi izračuna bi se lahko stopnje prilagodile posebnim pogojem ali potrebam. Izvedba projekta na primer v bolj oddaljeni regiji je lahko zaradi višjih stroškov prevoza dražja kot v osrednji regiji; pri določanju pavšalnega zneska ali stopnje, ki naj bi se izplačala za podobna projekta v takih dveh regijah, bi bilo treba zato upoštevati ta element.

V vsakem primeru se poenostavljeni stroški ne bi smeli zlorabljati (npr. zaradi pavšalne stopnje, izračunane v skladu s členom 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah, se ne bi smeli sistematično povišati stroški operacij in operacije se ne bi smele deliti, da bi se lahko sistematično uporabili pavšalni zneski).

Cilj revizije bo preveriti podlago za določanje stopenj in to, ali so stopnje, ki so bile na koncu določene, resnično v skladu s to podlago.

⁽²⁰⁾ Člen 67(6) uredbe o skupnih določbah.

⁽²¹⁾ Člen 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah.

5.2.1.2. Izračun mora biti pravičen:

Glavna osnovna ideja izraza „pravičen“ je, da nekaterim upravičencem ali operacijam ni bolj naklonjen kot drugim. z izračunom standardnih lestvic stroškov na enoto ter pavšalnih zneskov ali pavšalnih stopenj je treba zagotoviti enako obravnavo upravičencev in/ali operacij.

Primeri za to bi bile različne stopnje ali zneski, ki niso utemeljeni z objektivnimi značilnostmi upravičencev ali operacij ali z izrecnimi političnimi cilji.

Organ upravljanja, revizorji iz revizijskega organa in Komisija ne bodo sprejeli metod izračuna, ki neupravičeno diskriminirajo določene skupine upravičencev ali vrste operacij.

5.2.1.3. Izračun mora biti preverljiv:

Določitev pavšalnih stopenj, standardnih lestvic stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov bi morala temeljiti na listinskih dokazih, ki jih je mogoče preveriti⁽²²⁾. Organ upravljanja mora biti sposoben prikazati podlago, na kateri so se določile poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov. Bistveno je, da se zagotovi izpolnjevanje načela dobrega finančnega poslovanja.

Organ, ki določi poenostavljeno možnost obračunavanja stroškov, mora dokumentirati vsaj:

- opis metode izračuna, vključno s ključnimi koraki izračuna;
- vire podatkov, ki so se uporabili pri analizah in izračunih, vključno z oceno ustreznosti podatkov za predvidene operacije in oceno kakovosti podatkov;
- izračun sam za določitev vrednosti poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov.

V primeru poštene, pravične in preverljive metode v skladu s členom 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah ni sprejemljivo, da bi se poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov opredelile *ex nihilo*.

5.2.2. Metodologije v praksi

V uredbi o skupnih določbah je navedenih več možnosti, ki bodo izpolnile merila poštene, pravične in preverljive metode.

5.2.2.1. Uporaba „statističnih“ podatkov ali drugih objektivnih informacij

Statistični podatki ali druge objektivne informacije so lahko na primer v obliki raziskav, razpisov za zbiranje predlogov, primerjalnih analiz s podobnimi vrstami operacij itd. Iz tega bodo na splošno izšli standardni sistemi, ki se lahko uporabijo pri številnih operacijah/upravičencih. Izkušnje Komisije dejansko kažejo,

⁽²²⁾ Ne glede na to, kdaj je bila metodologija v skladu s členom 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah vzpostavljena, mora biti preverljiva, dokler se uporablja.

da četudi se lahko za vnaprejšnjo določitev pavšalnih zneskov, standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnega financiranja uporabijo številne metode, je najobičajnejša med njimi statistična analiza preteklih podatkov. Eden izmed virov podatkov bi lahko bili pretekli potrjeni izdatki. Če uporabljeni podatki niso potrjeni, jih mora organ upravljanja preveriti.

Kot druga možnost bi se lahko izvedli razpisi za zbiranje predlogov. Država članica bi vnaprej objavila podlago, na kateri bo izračunala pavšalne zneske nepovratnih sredstev ter ki je prav tako *poštena, pravična in preverljiva*. To pomeni, da bi morali prijavitelji poznati merila, na katerih bodo temeljila nepovratna sredstva, ter da bi bilo treba ta merila standardizirati in jih pri vseh prijaviteljih uporabiti za iste vrste projektov.

V primeru poziva za zbiranje predlogov mora biti na primer organ upravljanja sposoben odgovoriti na vprašanja, kot so: „Ali so v razpisu za zbiranje predlogov navedene vse potrebne podrobnosti? Ali so elementi, ki so potrebni za določitev pavšalnega zneska, dobro opredeljeni in pojasnjeni vnaprej? Ali organ upravljanja preveri, da so stroški, vključeni v predloženi predlog podrobnega proračuna, npr. razumni in sprejemljivi, da bi se v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, določil pavšalni znesek?“

Še ena možnost pa bi bila, da bi država članica določila pavšalni znesek za posebno dejavnost in bi na podlagi tega zneska objavila razpis za zbiranje predlogov, s katerim bi se financirali najboljši predlogi.

5.2.2.2. Uporaba podatkov, ki se nanašajo na posameznega upravičenca⁽²³⁾

Za upravičence se uporabijo metodologije, predstavljene v nadaljevanju. Vendar so te metodologije za upravičence, ki bodo v programskem obdobju izvajali več projektov, poenostavljene, pri čemer se upoštevajo zahteve, vključene v uporabo podatkov, ki se nanašajo na upravičenca.

a) Preverjeni pretekli podatki posameznih upravičencev:

Iz tega bo izšel *ad hoc* sistem, ki se nanaša na posameznega upravičenca. Ti podatki bi morali po potrebi zajemati samo stroškovni center ali oddelek upravičenca, povezan z operacijo.

Ta metoda temelji na zbiranju preteklih računovodskih podatkov upravičenca za dejanske stroške, nastale za kategorije upravičenih stroškov, zajetih med poenostavljene stroške. To dejansko pomeni, da na ravni upravičenca obstaja sprejemljiv analitični računovodski sistem. Nadalje tudi pomeni, da se vsak neupravičen izdatek izloči iz kakršnega koli izračuna, ki podpira poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov.

⁽²³⁾ Metode iz tega oddelka se nanašajo na metode iz člena 67(5)(a)(iii) in (iii) uredbe o skupnih določbah. Člen 14(3) uredbe o ESS ne spada pod te zahteve.

Ko se organ upravljanja odloči uporabiti to metodo, bi morala ta opisovati:

- kategorije stroškov, ki jih zajema;
- uporabljeno metodo izračuna;
- trajanje niza, ki naj bi se pridobil: pridobiti je treba računovodske podatke **za obdobje vsaj treh let**, da se lahko ugotovijo kakršne koli možne izjemne okoliščine, ki bi lahko vplivale na dejanske stroške v določenem letu, ter gibanja v zneskih stroškov. Triletno referenčno obdobje se uporabi zaradi upoštevanja letnih nihanj;
- referenčni znesek, ki naj bi se uporabil, na primer povprečni stroški v referenčnem obdobju ali stroški, kot so evidentirani v zadnjih letih;
- morebitne prilagoditve, potrebne za posodobitev referenčnega zneska.

b) Uporaba običajnih praks stroškovnega računovodstva posameznih upravičencev:

Običajne prakse stroškovnega računovodstva so prakse, ki jih uporabi upravičenec za prikaz vseh svojih običajnih vsakodnevnih dejavnosti in finančnih sredstev (ki niso povezane s podporo EU). Te metode bi morale biti skladne z nacionalnimi računovodskimi pravili in standardi. Pri tem čas trajanja njihove uporabe ni odločilen. Za „neobičajno“ računovodsko metodo velja tista metoda, ki je bila prilagojena za posebno operacijo ali podporo EU.

Pomembno je, da se razlikuje med dejanskimi stroški in stroški, določenimi glede na običajne prakse stroškovnega računovodstva posameznih upravičencev.

Torej izraz „dejanski stroški upravičenca“ pomeni stroške, ki se izračunajo čim bolj natančno, kar običajno pomeni na fizično osebo v času trajanja operacije. V praksi so kot imenovalc urnih stroškov dela sprejemljive standardne delovne ure (glej na primer 1 720 ur v oddelku 3.2, [str. 19](#)), v števec za izračun „dejanskih stroškov“ pa so vključeni skupni upravičeni stroški za osebe za vsako posamezno osebo, dodeljeno ukrepu.

Urni strošek, ki temelji na praksah stroškovnega računovodstva upravičenca, bi se lahko izračunal na podlagi povprečja stroškov plačila za delo večje skupine zaposlenih. To je običajno plačni razred ali kakšen podoben ukrep, ki približno ustreza ravni plač, lahko pa je tudi stroškovni center ali oddelek (povezan z operacijo), v katerem se lahko raven plače v združeni skupini zaposlenih precej razlikuje.

To pomeni, da se zneski stroškov, ki se dobijo z uporabo praks stroškovnega računovodstva, na splošno razlikujejo od

dejanskih stroškov. Te prakse se tudi nanašajo na posamezne upravičence (ali celo na posamezni oddelek) za določeno operacijo in določeno – kratko – obdobje (uporabljeni podatki se nanašajo na eno leto).

Da bi se zagotovilo enako obravnavanje in da nepovratna sredstva ne bi zajemala neupravičenih stroškov, je treba v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo in ki upravičence pooblašča, da uporabijo svoje prakse stroškovnega računovodstva, opredeliti minimalne pogoje. z navedenimi pogoji naj bi se zagotovilo, da bi iz praks stroškovnega računovodstva v teoriji in praksi izšel pošten in pravičen sistem. To pomeni, da na ravni upravičenca obstaja sprejemljiv analitični računovodski sistem. Nadalje tudi pomeni, da se vsak neupravičen izdatek izloči iz izračuna.

c) Skupne zahteve za uporabo podatkov, ki se nanašajo na posameznega upravičenca

Glede na zagotovilo, ki ga organ upravljanja pridobi iz sistema notranjega upravljanja in nadzora upravičenca, je morda potrebno, da podatke, ki se nanašajo na posameznega upravičenca, potrdi zunanji revizor ali – v primeru javnih organov – pristojni in neodvisen računovodja, da bi se zagotovila zanesljivost referenčnih podatkov, ki jih uporabi organ upravljanja. Pretekli podatki se lahko potrdijo v okviru obvezne revizije ali pogodbenih revizij. Pri vsakem potrjevanju, ki se izvede na ta način, bi se zahtevalo, da zunanji revizor ali neodvisni računovodja podrobno pozna uredbe o skladih ESI glede npr. revizijske sledi, upravičenosti osnovnih stroškov in prava, ki se uporabljata.

Kadar se zdi, da je tveganje napak ali nepravilnosti glede na pretekle računovodske podatke nizko, lahko metoda izračuna temelji na podatkih, za katere ni bila predhodno opravljena revizija. Organ upravljanja bi moral biti sposoben objektivno prikazati, da je tveganje dejansko nizko, ter navesti razloge, zaradi katerih je računovodski sistem upravičenca po njegovem mnenju zanesljiv, popoln in natančen. V vsakem primeru mora organ upravljanja oceniti in potrditi te podatke, ki se nanašajo na posameznega upravičenca, s pristopom, ki temelji na vsakem primeru posebej, in sicer najpozneje ob pripravi dokumenta, v katerem so navedeni pogoji za podporo upravičencu.

Preden organi upravljanja izvedejo opisane metode, ki se nanašajo na posameznega upravičenca, je treba o njih pazljivo razmisliti. Razvoj teh *ad hoc* sistemov morda pomeni breme, zato se organom upravljanja priporoča, naj sistem uporabljajo samo v primerih, v katerih precejšnje dele programa(-ov) izvaja le en upravičenec, npr. ministrstvo za izobraževanje, univerza ali Zavod za zaposlovanje.

5.3. Uporaba standardnih lestvic stroškov na enoto, pavšalnih zneskov in pavšalnih stopenj z drugih področij

5.3.1. Iz drugih politik Unije

5.3.1.1. Člen 67(5)(b) uredbe o skupnih določbah

Glavni cilj te metode je uskladiti pravila med politikami Unije, s tem naj bi se pojasnilo, da državi članici/Komisiji ni treba podvojiti teh prizadevanj v okviru politik skladov ESI, kadar je Komisija za določeno vrsto upravičenca in operacije v okviru politike EU že razvila poenostavljene stroške, temveč lahko metode in rezultate neposredno ponovno uporabi.

Za podobne operacije in upravičence bi se lahko uporabile vse metode EU, ki se že uporabljajo, ne pa metode, ki so se uporabljale med leti 2007 in 2013, a so bile po letu 2013 opuščene. Če se metoda med programskim obdobjem spremeni, potem bi bilo treba enako spremembo uporabiti pri vseh projektih v okviru skladov ESI, izbranih po spremembi.

Ob ponovni uporabi obstoječe metode EU bi moral organ upravljanja zagotoviti in dokumentirati:

- da je ponovno uporabljena celotna metoda (npr. opis neposrednih/posrednih stroškov, upravičeni izdatki, obseg) in ne le njeni rezultati (stopnja X%);

- da je treba metodo uporabiti za podobne vrste operacij in upravičencev;
- sklic na metodo, ki se uporablja v drugih politikah EU.

5.3.1.2. Člen 68(1)(c) uredbe o skupnih določbah

V členih 20 in 21 Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014 z dne 3. marca 2014⁽²⁴⁾ je glede veljavnih pavšalnih stopenj za metode posrednih stroškov, ki se uporabljajo v drugih politikah Unije, ter obsega njihove uporabe v uredbi o skupnih določbah določeno:

- za program Obzorje 2020: v delegirani uredbi so določeni pogoji, v skladu s katerimi se lahko 25-odstotna pavšalna stopnja za posredne stroške uporablja za operacije v okviru skladov ESI, v skladu z možnostmi, ki jih ponuja program Obzorje 2020⁽²⁵⁾. Uporabljati je treba vse zadevne elemente te metodologije za uporabo pavšalne stopnje, določene v tej uredbi. Iz stroškov, na podlagi katerih naj bi se uporabila stopnja za izračun upravičenih zneskov (izključeno iz stroškov vrste 1), je treba izključiti neposredne stroške za podizvajalce in stroške sredstev, ki so jih zagotovile tretje osebe in se ne uporabljajo v prostorih upravičenca, ter finančno podporo tretjim osebam.
- Za LIFE: v delegirani uredbi so določeni pogoji, v okviru katerih se lahko pri projektih, podobnih instrumentu LIFE, uporabi pavšalna stopnja v višini 7 % neposrednih stroškov, kot je določeno v členu 124(4) finančne uredbe.

V obeh primerih se je treba sklicevati na delegirano uredbo in zadevni člen v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

⁽²⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 480/2014 z dne 3. marca 2014 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1303/2013 (UL L 138, 13.5.2014, str. 5).

⁽²⁵⁾ V členu 29(1) Uredbe (EU) št. 1290/2013 so določena pravila za sodelovanje in razširjanje v okvirnem programu za raziskave in inovacije Obzorje 2020 (2014–2020).

5.3.2. Iz shem držav članic za nepovratna sredstva⁽²⁶⁾

Načelo je povsem enako kot pri možnostih, ki se uporabljajo v politikah Unije (glej oddelek 5.3.1, str. 26). Toda namesto da bi pri tem šlo za posnemanje metod politik Unije, gre za posnemanje nacionalnih metod. Stopnje, pa tudi stroški na enoto ali pavšalni zneski, ki se uporabijo v okviru nacionalnih shem pomoči (kot so šolnine, dnevnice), se lahko uporabijo brez dodatnih izračunov. Uporabljena nacionalna metodologija ne bo predmet revizije, predmet revizije bo le njena uporaba.

Vse uporabljene nacionalne metode bi se lahko uporabile za podobne operacije in upravičence, ki jih podpirajo skladi ESI, **pod pogojem, da se te metode uporabljajo tudi za operacije, ki se podpirajo zgolj z nacionalnimi sredstvi, zunaj kakršne koli podpore EU ali zunanje pomoči.** Kar z drugimi besedami pomeni, da metod, ki se uporabljajo le za program skladov ESI, ni mogoče obravnavati kot nacionalnih. Sprejemljive so metode, ki se uporabljajo pri nacionalnih operacijah, in tiste, ki jih podpira program.

Poleg tega se ne bodo uporabljale nacionalne metode, ki so bile opuščene. Če se metoda med programskim obdobjem spremeni/opusti, potem bi se morala uporabiti tudi enaka sprememba, vendar le pri projektih v okviru skladov ESI, **izbranih** po spremembi/opustitvi.

Uporabile bi se lahko tudi regionalne ali druge lokalne metode izračuna, vendar le na geografskem območju, na katerem se že uporabljajo.

Ob ponovni uporabi obstoječe nacionalne metode bi moral organ upravljanja zagotoviti in dokumentirati iste informacije, kot se zahtevajo ob ponovni uporabi metode EU, in sicer:

- da je ponovno uporabljena celotna metoda (na primer in po potrebi upravičeni izdatki, obseg) in ne le njeni rezultati (pavšalni znesek v višini X EUR);
- da se uporablja za isto ali manjše geografsko območje (če se metodologija uporablja samo v eni regiji, se lahko v skladu s tem ponovno uporabi v zadevni regiji, ne pa v drugi regiji te države članice, v kateri se nacionalna metodologija ne uporablja);
- da je treba metodo uporabiti za podobne vrste operacij in upravičencev;
- utemeljitev, da se ta metoda uporablja za operacije, podprte izključno z nacionalnimi sredstvi.

5.3.3. Kako oceniti, ali so vrste operacij in upravičencev podobne?

V členu 67(5)(b) in (c) uredbe o skupnih določbah je navedena možnost, da država članica ponovno uporabi obstoječe metode izračuna ter ustrezne stroške na enoto, pavšalne zneske in pavšalne stopnje, ki se uporabljajo za podobne vrste operacij in upravičencev. Kot splošno načelo bi bilo treba upoštevati vse elemente metode, ki bi lahko vplivali na strošek na enoto/pavšalni znesek/pavšalno stopnjo. Če sta bila operacija ali upravičenec upravičena do podpore v okviru druge sheme, se lahko uporabijo obstoječa metoda izračuna in ustrezni stroški na enoto/pavšalni zneski/pavšalne stopnje te druge sheme. Pri vseh ostalih primerih pa je treba pregledati vsak primer posebej.

⁽²⁶⁾ Člen 67(5)(c) uredbe o skupnih določbah.

Primer (ESRR/ESS)

S shemo pavšalne stopnje se podpira mrežno povezovanje univerz na področju raziskav pod pogojem, da operacija povezuje univerze vsaj treh držav članic, ki so v zadnjih treh letih objavile vsaj deset publikacij. Merilo števila publikacij ne vpliva na pavšalno stopnjo, pač pa nanjo vplivajo druga merila, in sicer: raziskave, mrežno povezovanje, univerze vsaj treh držav članic. Za operacije, ki izpolnjujejo ta merila, bi se lahko torej uporabila ista metoda.

5.4. Uporaba stopenj iz uredbe o skupnih določbah ali pravil za posamezne sklade⁽²⁷⁾

V uredbi o skupnih določbah in uredbah za posamezne sklade so določene številne stopnje, ki naj bi državam članicam zagotovile nekaj standardnih sistemov. To naj bi zagotovilo čim večjo pravno varnost in zmanjšalo začetno delovno obremenitev ali potrebo, da bi se z razpoložljivimi podatki vzpostavil sistem, saj izračun za določitev stopenj, ki se uporabljajo, ni potreben. Vendar so take metode premalo prožne in niso primerne za vse vrste operacij.

Metoda iz člena 68(1)(b) uredbe o skupnih določbah se uporablja za pet skladov ESI: posredni stroški se lahko za operacije, pri katerih nastajajo, izračunajo kot 15% upravičenih neposrednih stroškov za osebje. To je največja možna stopnja. Države članice lahko to ali nižjo stopnjo uporabijo brez posebnega izračuna. Če pa se organ upravljanja ne odloči uporabiti iste stopnje za vse upravičence, mora biti sposoben dokazati, da je spoštoval načelo enakega obravnavanja. Isto velja za člen 14(2) uredbe o ESS in člen 19 uredbe o ETS (glej tudi oddelek 2.2.3, str. 17).

5.5. Prilagoditev pavšalne stopnje za posredne stroške, pavšalne zneske in standardne lestvice stroškov na enoto

Člen 67 uredbe o skupnih določbah ne vsebuje nobene določbe o prilagoditvi poenostavljenih stroškov. Zato prilagoditev ni obvezna. Vendar lahko organ upravljanja po potrebi prouči prilagoditev poenostavljenih stroškov ob začetku izvajanja novega razpisa za zbiranje predlogov ali to stori periodično zaradi upoštevanja indeksacije ali ekonomskih sprememb, npr. stroškov energije, ravni plač itd. Komisija predlaga, da se v metodologijo vključijo nekatere samodejne prilagoditve (ki na primer temeljijo na inflaciji ali razvoju plač).

Prilagojene stopnje bi se morale uporabljati le za projekte, ki se bodo izvedli v prihodnosti, ne pa za nazaj.

Ob vsaki izvedbi revizije bi bilo treba pri organu upravljanja z ustrezno podporno dokumentacijo utemeljiti prilagojene stopnje ali razpoložljive zneske.

⁽²⁷⁾ Člen 67(5)(d) uredbe o skupnih določbah.

5.6. Posebne metode za določanje zneskov, vzpostavljenih v skladu s pravili za posamezne sklade

V členu 67(5) uredbe o skupnih določbah so opredeljeni štiri načini za določanje poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, navedeno pa je tudi to, da so lahko dodatne metode določene v uredbah za posamezne sklade.

Metode za ESS

V členu 14(3) uredbe o ESS je dodana posebna možnost za ESS, ki vključuje izračun s sklicevanjem na predlog proračuna v primeru nepovratnih sredstev in vračljive pomoči, ki ne presega 100 000 EUR javne podpore. Ta znesek je treba obravnavati kot največjo javno podporo, ki naj bi se izplačala upravičencu, kot je določeno v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo upravičencu (glej oddelek 7.2.2, str. 42). V to ni vključen niti morebitni javni prispevek, ki ga zagotovi upravičenec, niti prejemki ali plače, ki jih tretja oseba izplača udeležencem operacije.

Ta zelo prožna možnost je zasnovana zaradi lažjega izvajanja obvezne uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov za manjše operacije ESS. Ta možnost dejansko dopušča, da se izračunajo nekateri poenostavljeni stroški, čeprav ni bil oblikovan splošni sistem ali je operacija zelo posebna. Predlog proračuna se bo uporabil tudi za izračun posebnih poenostavljenih stroškov, povezanih s to operacijo ali projektom. Ta proračun bo organ upravljanja arhiviral kot spremni dokument za utemeljitev uporabljenih poenostavljenih stroškov. Finančno poslovanje in preverjanje upravljanja operacije/projekta bo temeljilo le na poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov, ne pa na samem proračunu.

Proračun bi bilo treba oceniti na enaki podlagi, kot se uporablja pri oceni realnih stroškov. V zvezi s tem je zelo priporočljivo, da organi upravljanja določijo parametre ali najvišje ravni stroškov, da se vsaj najpomembnejši načrtovani stroški primerjajo s temi parametri. Če takih parametrov ali najvišje ravni stroškov ne bi bilo, bi kateri koli organ upravljanja težko zagotavljal enako obravnavanje in izpolnjevanje načela dobrega finančnega poslovanja. Organu upravljanja ne bo treba primerjati predloga podrobnega proračuna, ki ga je predlagal morebitni upravičenec, in primerljivih operacij, čeprav se to pri ocenjevanju proračuna priporoča.

Organ upravljanja bi moral predlog proračuna in spremno dokumentacijo, iz katere je razvidno, da je ocenil proračun, arhivirati skupaj z dokumenti, povezanimi s podprtim projektom. Predlog proračuna ni del dokumenta, ki ga sestavita organ upravljanja in upravičenec, v katerem so navedena pravila, ki se uporabljajo.

Če isti upravičenec večkrat prejme podporo, je priporočljivo primerjati predlog podrobnega proračuna in operacije, ki so bile podprte do zdaj.

Primer uporabe predloga proračuna (za ESS)

Upravičenec namerava zaradi predstavitve novih orodij izvajanja organizirati seminar za 50 udeležencev.

Osebe porabi čas za načrtovanje in organizacijo seminarja, najame se prostor za seminar, nekaj govornikov pride iz tujine, objaviti pa se mora tudi zapisnik seminarja. Nastanejo pa tudi posredni stroški za osebe (za računovodstvo, direktorja itd.), ter stroški za elektriko, telefon, IT podporo itd.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna⁽²⁸⁾:

Skupni neposredni stroški	45 000
Neposredni stroški za osebe	30 000
Stroški najema prostora	4 000
Potni stroški	5 000
Prehrana	1 000
Obveščanje javnosti	5 000

Skupni posredni stroški	7 000
Posredni stroški za osebe	4 000
Stroški za elektriko, telefon	3 000

Organ upravljanja in upravičenec razpravljata ter se dogovorita o tem predlogu proračuna. Izračun poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov bo temeljil na teh podatkih.

Organ upravljanja bi se lahko odločil, da bo znesek nepovratnih sredstev izračunal na podlagi stroškov na enoto, ki temeljijo na številu udeležencev seminarja: stroški na enoto znašajo 52 000 EUR : 50 = 1 040 EUR na udeleženca.

V dokumentu, ki ga sestavita organ upravljanja in upravičenec, v katerem so navedena pravila, ki se uporabljajo, je treba natančno opredeliti standardno lestvico stroškov na enoto (kaj je udeleženec), največje (najmanjše) število udeležencev in načine utemeljitve tega števila ter navesti stroške na enoto (1 040 EUR).

V dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je potreben tudi sklic na člen 14(3) uredbe o ESS.

⁽²⁸⁾ **Opozorilo:** ta predlog proračuna je naveden zgolj zaradi ponazoritve. Ne sme se šteti za dovolj podroben predlog proračuna.

6. POSLEDICE ZA SISTEM UPRAVLJANJA IN NADZORA

6.1. Potreba po skupnem pristopu do revizije in preverjanja

S stališča revizije in preverjanja pomenijo določbe o poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov odmik od načela realnih stroškov. Pavšalno financiranje ali standardne lestvice stroškov na enoto in pavšalni zneski vključujejo predhodne približke stroškov, ki temeljijo na primer na povprečjih in statističnih raziskavah preteklih podatkov ali tržnih cenah. Za take določene stopnje je značilno, da po definiciji pomenijo preveliko ali „premajhno“ nadomestilo za stroške, ki nastanejo pri podprtih operacijah. Tisti, ki so odgovorni za preverjanje upravljanja in revizorje, se bodo morali bolj kot na vložke in stroške projektov usmeriti na učinke.

S temi smernicami naj bi se zagotovilo, da bi postal pristop Komisije do revizije in preverjanja čim bolj pregleden za te nove poenostavljene stroške, da bi se v državah članicah, zlasti v organih upravljanja, organih za potrjevanje, revizijskih organih in posredniških organih ter med upravičenci, vzpostavilo zaupanje za uporabo teh pojmov brez pomislekov in negotovosti.

Enako pomembno pa je tudi, da nacionalni organi in Komisija ohranjajo skupni pristop do revizije in nadzora pavšalnega financiranja, standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov, da bi se pri oblikovanju zaključkov o zakonitosti in pravilnosti prijavljenih izdatkov zagotovilo enotno obravnavanje. Zato so organi držav članic spodbujeni, naj pri preverjanju in reviziji teh poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov uporabijo enak pristop.

6.2. Splošni pristop do nadzora in revizije poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov

Da bi se določili zakonitost in pravilnost izdatkov, tisti, odgovorni za preverjanje in revizije upravljanja, pri uporabi poenostavljenih stroškov ne bodo preverili realnih stroškov, ki so osnova za kategorije izdatkov, izračunanih s pavšalno stopnjo, standardnimi lestvicami stroškov na enoto ali pavšalnimi zneski. Komisija in nacionalni organi bodo preverili izračun stroškov za operacije ter izvedli revizije zakonitosti in pravilnosti. Vendar se bodo te revizije izvedle drugače, in sicer na podlagi metode izračuna, ki se uporablja za določitev poenostavljenih stroškov, in ne na podlagi finančnih dokazil na projekt.

Komisija ne bo izpodbijala uporabljenega sistema pod pogojem, da je država članica vzpostavila metodologijo, določeno

v skladu z določbami členov 67 in 68 uredbe o skupnih določbah, pri čemer je upoštevala priporočila in dobre prakse iz teh smernic, in da ni nobenih znakov goljufige ali zlorabe⁽²⁹⁾.

Metodologija revizije in nadzora, ki se bo uporabila v primerih pavšalnega financiranja, standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov, bo vsebovala naslednja preverjanja:

1. preverjanje metode izračuna za določitev pavšalnega financiranja (glej Poglavlje 2, str. 15), standardnih lestvic stroškov na enoto (glej Poglavlje 3, str. 18) ali pavšalnih zneskov (glej Poglavlje 4, str. 21), ki bi jo bilo treba določiti na podlagi ene ali več metod iz člena 67(5) uredbe o skupnih določbah (glej Poglavlje 5, str. 23). To preverjanje se lahko izvede na ravni organa upravljanja in/ali upravičenca (za sisteme, ki temeljijo na lastnih podatkih upravičencev v skladu s členom 67(5)(a)(ii) in (iii) uredbe o skupnih določbah). Preverjanja se lahko razlikujejo glede na izbrano metodo, v primeru uporabe člena 68(1)(b) uredbe o skupnih določbah, člena 14(2) uredbe o ESS in člena 19 uredbe o ETS pa se bodo omejila na opredelitev kategorij stroškov. Nekaj posebnosti predstavljata predhodno preverjanje in revizija metod izračuna, ki temeljita na podatkih upravičenca (pretekli podatki, običajne računovodske prakse) (glej oddelek 5.2.2.2.c, str. 24);
2. preverjanje pravilne uporabe vzpostavljene metode s pregledom učinkov/rezultatov projekta v primeru stroškov na enoto in pavšalnih zneskov;
3. v primeru pavšalnega financiranja pa preverjanje na podlagi načela „realnih stroškov“ za kategorije upravičenih stroškov, za katere se uporablja stopnja (ali za njihov izračun, kadar se za izračun uporabljajo druge poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov), ter po potrebi za druge kategorije upravičenih stroškov, ki se v sistemu pavšalnega financiranja ne upoštevajo.

Pri poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov se ne odstopi od obveznosti, da je treba v celoti spoštovati vse predpise Unije in nacionalne predpise, ki se uporabljajo na področjih, kot so oglaševanje, javna naročila, enake možnosti, trajnostno okolje, državne pomoči itd. (glej oddelek 1.6.2, str. 12). V primeru pavšalnega financiranja se pri kategorijah stroškov, utemeljenih na podlagi realnih stroškov, za izračun drugih kategorij stroškov ne šteje, kot da se uporabljajo poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov.

⁽²⁹⁾ Tj. izredni dogodki ali prakse, ki niso skladne s sprejemljivimi in dobrimi praksami, kot so tiste, ki so opisane v teh smernicah.

S horizontalnimi tematskimi revizijami o skladnosti s pravili, ki se uporabljajo, bi se lahko analizirali tudi postopki, ki se uporabljajo pri javnih naročilih, če bi se z oceno tveganja odkrilo posebno tveganje nepravilnosti⁽³⁰⁾, vendar le, da se preveri, ali so se spoštovali postopki javnega naročila, ne pa da se opravi revizija izplačanih zneskov. Če se pri postopkih javnih naročil odkrijejo kršitve, bi bilo težko ali celo nemogoče številčno ovrednotiti natančen učinek na operativni ravni; vendar bi lahko Komisija uporabila popravek pavšalne stopnje in sprožila postopek za ugotavljanje kršitev. Pričakuje se tudi, da organi upravljanja ukrepajo, če opazijo take kršitve.

Komisija se bo med revizijo metode izračuna osredotočila na preverjanje izpolnjevanja različnih pogojev ter ne bo izpodbijala razlogov za izbor določene metode in ne drugih. Organ upravljanja bi moral voditi ustrezne evidence metode izračuna in bi moral biti sposoben prikazati podlago, na kateri so bili določeni pavšalne stopnje, standardne lestvice stroškov na enoto ali pavšalni zneski. Za evidence, ki se vodijo za dokumentiranje metode izračuna, veljajo zahteve člena 140 uredbe o skupnih določbah⁽³¹⁾ in člena 49 Uredbe (EU) št. 1306/2013⁽³²⁾.

V primeru kombinacije možnosti morajo osebe, odgovorne za preverjanje in revizije upravljanja, poleg preverjanj, ki se zahtevajo za posamezne vrste zgoraj navedenih „poenostavljenih stroškov“, preveriti, ali uporabljene metodologije zagotavljajo, da se deli izdatkov za operacijo niso zaračunali z uporabo več kot ene vrste možnosti, kar bi povzročilo dvojno prijavljanje stroškov.

6.3. Posledice v smislu finančnega upravljanja ...

6.3.1. Splošne določbe

Pri uporabi pavšalne stopnje, stroška na enoto ali pavšalnega zneska ni treba utemeljiti realnih stroškov za kategorije izdatkov, ki jih zajemajo poenostavljeni stroški, vključno, kadar je

primerno, z amortizacijo in prispevki v naravi. Dejansko se lahko za izračun vrednosti pavšalne stopnje, standardne lestvice stroška na enoto ali pavšalnega zneska upoštevajo prispevki v naravi, kot so opredeljeni v členu 69 uredbe o skupnih določbah. Vendar pri uporabi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov ni treba preveriti obstoja osnovnih prispevkov v naravi in posledično, ali so izpolnjene določbe člena 69 uredbe o skupnih določbah.

Pri uporabi stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov:

- mora biti podlaga za izračun stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov, uporabljenih v operaciji, jasna in se mora sklicevati na enega ali več načinov, opredeljenih v členu 67(5) uredbe o skupnih določbah;
- je glede na to, da se bodo plačila izračunala na podlagi količin/izvedbe operacije, nujno dobiti zagotovilo, da so bile dejavnosti ali učinki, v zvezi s katerimi se uveljavlja pravica, dejansko izvedeni. Upravičenec bi moral zlasti potrditi prijavljene količine/dokaze o zaključku operacije, jih utemeljiti in arhivirati zaradi prihodnjih preverjanj in revizij. Pri preverjanjih, ki jih opravijo posredniški organi, organi upravljanja ali revizorji, bo treba s spremno dokumentacijo utemeljiti količine, ki jih je prijavil upravičenec. To pomeni, da se bo zlasti za „nematerialne“ operacije poudarek preverjanj v skladu s členom 125(4)(a) uredbe o skupnih določbah⁽³³⁾ in členom 58 Uredbe (EU) št. 1306/2013⁽³⁴⁾ preusmeril s prevladujočih finančnih preverjanj (utemeljevanje realnih stroškov, pa tudi zagotavljanje skladnih elementov, ki dokazujejo, da se je operacija izvedla) na tehnične in fizične vidike operacij, **pri čemer bo posebna pozornost namenjena pregledom na kraju samem med izvajanjem.**

Pod takimi pogoji **se šteje**, da so stroški, **ki se izračunajo in povrnejo na podlagi stroška na enoto/pavšalnega zneska, izkazan izdatek, in sicer enako kot realni stroški, podprti z računi.**

⁽³⁰⁾ Preverjanje javnih naročil pa bi lahko povzročili naslednji dejavniki: časopisni članki, prijavitelji nepravilnosti, orodje Arachne itd.

⁽³¹⁾ Uporablja se za ESS, ESRR, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁽³²⁾ Uporablja se za EKSRP.

⁽³³⁾ Uporablja se za ESS, ESRR, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁽³⁴⁾ Uporablja se za EKSRP.

Za ESS

Glede uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov za prejemke in plače, ki jih izplača tretja oseba (člen 13(5) uredbe o ESS), te plače ali prejemke običajno temeljijo na stroških na enoto, določenih v nacionalnih predpisih, in torej vsebujejo poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov. Tretja oseba bo torej izplačala stroške, ki se izračunajo na podlagi poenostavljenih stroškov v skladu s členom 67(5)(c) uredbe o skupnih določbah. Določbe člena 13(5) uredbe o ESS tretji osebi tako ne preprečujejo, da bi uporabila poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov in da bi se ji sredstva povrnila na tej podlagi.

Če pa prejemki in plače, ki jih izplača tretja oseba, ne temeljijo na poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov, se poenostavljen strošek lahko določi na podlagi poštene, pravične in preverljive metodologije (člen 67(5)(a) uredbe o skupnih določbah). To pomeni, da bi poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov v posameznem primeru lahko presegle znesek, ki ga krije tretja oseba. Vendar znesek, izplačan na podlagi poenostavljenih stroškov, v povprečju ne bo presegel zneska, ki ga krije tretja oseba, kar je skladno s členom 13(5) uredbe o ESS.

6.3.2. ... za sistem pavšalnega financiranja

Zaradi poenostavitve utemeljitve izračunanih kategorij stroškov pa je vseeno treba **natančno preveriti druge kategorije stroškov v skladu z** dokumentom, v katerem so navedeni pogoji za podporo. To preverjanje je namenjeno utemeljitvi zneska izračunanih kategorij stroškov in je del preverjanj upravljanja (člen 125(4)(a) uredbe o skupnih določbah⁽³⁵⁾ in člen 59 Uredbe (EU) št. 1306/2013).

Vsako znižanje zneska, odobreno po teh preverjanjih, za kategorije upravičenih stroškov, za katere se uporablja pavšalna stopnja (tj. v povezavi z oceno proračuna ali po finančnem popravku), bo sorazmerno vplivalo na znesek, odobren za kategorije, izračunane s pavšalno stopnjo.

6.3.3. ... za potrjevanje izdatkov

Poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov spreminjajo pojem izdatkov, „plačanih“ s strani upravičencev, ki jih je treba potrditi v izkazu izdatkov. Države članice bodo imele poleg vmesnih ali končnih plačil še vedno tudi možnost vnaprejšnjih plačil upravičencem, drugačna pa bo opredelitev tega, kaj se šteje kot vnaprejšnje plačilo.

Na primer pri pavšalni stopnji za posredne stroške se posredni stroški štejejo kot „plačani“ v ustreznem sorazmerju

z neposrednimi stroški: če upravičenec plača 45 % neposrednih stroškov, se lahko 45 % posrednih stroškov (ki v vsakem primeru ne smejo presegati 25 % neposrednih stroškov) šteje kot plačanih. Kadar se večji del „posrednih stroškov“ financira vnaprej, ne da bi nastali osnovni neposredni stroški, se recipročno ti stroški Komisiji ne potrdijo ob prijavi s tem povezanih izdatkov, saj bi se obravnavali kot vnaprejšnje izplačilo upravičencu.

V primeru standardnih lestvic stroškov na enoto in pavšalnih zneskov prav tako ni „izplačanih izdatkov“ v običajnem smislu. „Plačani izdatki“ se bodo izračunali na podlagi prijavljenih in potrjenih količin, ne pa na podlagi plačil upravičencem. Čeprav bi lahko izdatki sovpadali, je treba izdatke, ki se potrdijo Komisiji, izračunati na podlagi potrjenih količin, ne pa na podlagi izplačil upravičencem.

Izplačila upravičencem bi se lahko na primer opravljala na mesečni podlagi (devet mesecev bi se vsak mesec izplačala ena desetina zneska nepovratnih sredstev, nato pa še končno plačilo), ne da bi se utemeljile količine, razen pri končnem plačilu. Tak sistem bi se moral šteti za sprejemljivega, vendar se mesečna plačila štejejo kot predplačila in se ne smejo potrditi Komisiji (razen v primeru državnih pomoči pod pogoji iz člena 131(4) uredbe o skupnih določbah⁽³⁶⁾ in člena 63 Uredbe (EU) št. 1305/2013⁽³⁷⁾). Kadar so količine potrjene in preverjene, bi morali nacionalni organi pri prijavi izdatkov v okviru ukrepa počakati na končno plačilo.

⁽³⁵⁾ Uporablja se za ESS, ESRR, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁽³⁶⁾ Uporablja se za ESS, ESRR, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁽³⁷⁾ Uporablja se za EKSRP.

6.4. Ključne točke za organ upravljanja

6.4.1. ... za sistem pavšalnega financiranja

Organ upravljanja, ki uporablja pavšalne stopnje, mora posebno pozornost nameniti naslednjim točkam:

6.4.1.1. Zadevne opredelitve kategorij izdatkov

Te opredelitve morajo biti jasne za vse deležnike sistema in se ne smejo prekrivati. Prav tako se ne smejo prekrivati poenostavljeni in realni stroški. Komisija je navedla široke opredelitve neposrednih/posrednih stroškov in stroškov za osebje, organ upravljanja pa mora te opredelitve prenesti v nacionalni okvir ali okvir programa.

6.4.1.2. Uporaba sedanjih izkušenj

Pri številnih programih se za izračun posrednih stroškov že uporabljajo pavšalne stopnje. Službe Komisije so v programskem obdobju 2007–2013 že ocenile in odobrile nekatere od teh sistemov za ESS in ESRR. Kadar novi programi uporabljajo enak sistem in še naprej podpirajo enake vrste operacij na istem geografskem območju, potem bodo službe Komisije štejele, da se veljavnost predhodne odobritve iz obdobja 2007–2013 z dopisom, ki ga podpiše zadevni generalni direktorat, podaljša tudi za obdobje 2014–2020.

V nekaterih primerih so rezultati pripravljalnega dela za določitev pavšalne stopnje za posredne stroške presegali 20-odstotni prag za obdobje 2007–2013, znašali so na primer 30%. Opozoriti je treba, da so se službe Komisije med drugim

dogovorile o najvišji pavšalni stopnji, omejeni na 20%; iz tega razloga se lahko službe Komisije, čeprav bi moral po njihovem mnenju rezultat izračuna držav članic znašati 22% namesto 30%, strinjajo le z 20%. Če se torej država članica odloči, da bo za povečanje dogovorjene pavšalne stopnje za posredne stroške uporabila izračun pavšalne stopnje iz obdobja 2007–2013, ker je rezultat znašal 30%, se odobritev službe Komisije ne uporablja za stopnjo samo. Če se država članica podobno odloči prilagoditi svojo pavšalno stopnjo za posredne stroške, da bi pri tem upoštevala povečanje nekaterih kategorij stroškov, bo za prilagoditev metodologije odgovorna ona sama.

6.4.2. ... za stroške na enoto

Ko se organ upravljanja odloči uporabiti standardne lestvice stroškov na enoto, bo moral posebno pozornost nameniti naslednjim točkam:

6.4.2.1. Povezava med izvedenimi količinami in plačili

Ko se prijavljene količine zmanjšajo (v primerjavi z največjo stopnjo, določeno na začetku), se upravičeni stroški zmanjšajo „neodvisno“ od osnovnih realnih stroškov operacije.

V sistemu upravljanja pa bi bilo treba tudi razlikovati primere, v katerih zaradi zunanjih dejavnikov, na katere upravičenec ne more vplivati in ki ne nastanejo zaradi njega, niso izpolnjeni količinski cilji (ne glede na to, ali temeljijo na dejavnostih ali na rezultatih). Take „izjeme“ je treba seveda **jasno predhodno opredeliti** v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, ali v aktu s podobnim pravnim učinkom in jih imeti vzpostavljene za vse podobne operacije.

Primer (ESS)

Če je plačilo opravljeno na podlagi „ur, pomnoženih s številom udeležencev“, se stroški ne smejo zmanjšati zaradi opravičene odsotnosti udeležencev, na primer zaradi bolezni. V dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je treba poleg tega natančno navesti največje število opravičenih odsotnosti, najmanjše število ur usposabljanja, na katerih mora biti prisoten udeleženec usposabljanja, da je še naprej upravičen, vrsto sheme usposabljanja (obvezna udeležba od začetka usposabljanja, zamenjava udeležencev, ki prenehajo obiskovati usposabljanje itd.).

6.4.2.2. Utemeljitev prijavljenih količin

Poudariti je treba tudi, da je nekatere vrste standardnih lestvic stroškov na enoto morda težje utemeljiti kot druge.

Zato bo izbira stroškov na enoto, ki naj bi se uporabljali, pomembno vplivala na organ upravljanja in upravičence v smislu poenostavitve, upravnega bremena in tveganja napak.

Primer (ESS)

Če so stroški na enoto določeni za izračun stroškov za število oseb, ki dobijo zaposlitev in jo ohranijo v določenem obdobju, bi bilo edino zahtevano dokazilo sestavljeno iz utemeljitve upravičenosti osebe glede na vnaprej določena merila o upravičenosti, dokaza o zaposlitvi osebe in o vsaj šestmesečni ohranitvi zaposlitve. Tovrstne lestvice so očitno usmerjene v „rezultate“ in jih je lažje utemeljiti, vendar obsegajo le en vidik operacije.

6.4.2.3. Izbira standardne lestvice stroškov na enoto

Iz izbire standardnih lestvic stroškov na enoto bi morala biti na splošno razvidna dejavnost(-i) vrste operacije, ki se financira. Ne bi bilo primerno, da bi se izračunali stroški vseh operacij glede na določen rezultat, če financirana dejavnost ni neposredno povezana s tem rezultatom, medtem ko bi lahko nanj vplivali številni drugi zunanji dogodki.

Sistem standardnih lestvic stroškov na enoto, ki temelji izključno na rezultatih, se lahko izkaže za posebej tveganega. Če del rezultata ni odvisen od učinkov in kakovosti operacije, obstaja tveganje, da bi bile operacije in upravičenci premalo plačani. To je še zlasti pomembno v primeru operacij, namenjenim ranljivim skupinam, saj so pričakovani rezultati na splošno nizki.

Po drugi strani pa bi moral biti organ upravljanja pozoren na „kakovost“ svojih kazalnikov. Če se npr. stroški usposabljanja krijejo izključno s standardnimi lestvicami stroškov na enoto, opredeljenimi kot število udeležencev, ki se udeležijo usposabljanja, to ne vsebuje kakovostne spodbude. Taka praksa ne bi bila skladna z načelom dobrega finančnega poslovanja. Upravičenec bi lahko prejel celotno povračilo na prvi dan, vsi udeleženci pa bi lahko usposabljanje prenehali obiskovati drugi dan zaradi nezadostne dodelitve sredstev. Zato bi bilo treba kazalnik spremeniti ali opredeliti tako, da bi se v vnaprej določenem (dovolj dolgem) obdobju plačevalo za udeležence, ki obiskujejo tečaj.

Posledica tega bi bila, da bi moral upravičenec v katerem koli sistemu nepovratnih sredstev, ki temelji na teh rezultatih, izbrati med naslednjimi možnostmi:

- a. zavrniti izvedbo operacije s takim sistemom nepovratnih sredstev;

- b. izvesti operacijo, obenem pa se vnaprej zavedati, da ne bo rentabilna, če ne bo mogoče najti dodatnih virov financiranja (tveganje dvojnega financiranja);

ali

- c. „odbrati“ najboljše udeležence (izbrati tiste, ki so najbolj sposobni doseči določene rezultate) ali znižati standarde za doseg pričakovanih rezultatov.

Izbira standardnih lestvic stroškov na enoto bi upravičencu nazadnje lahko omogočila, da bi pokril fiksne stroške glede na spremenljive stroške, povezane z dejansko udeležbo udeležencev ali oseb (za kombinacijo možnosti glej oddelek 7.1, str. 40).

Zelo pomembno bo torej, kakšno standardno lestvico stroškov na enoto bo izbral organ upravljanja, pri tem pa mora upoštevati vse morebitne prednosti in slabosti. **Idealna standardna lestvica stroškov na enoto bi lahko vsebovala naslednje lastnosti: jasno in neposredno povezavo z operacijo, količine, ki jih je lahko utemeljiti, zagotovitev ekonomskega ravnotežja med operacijo in upravičenci, zmanjšanje tveganja „odbiranja“ udeležencev.** V primeru standardnih lestvic stroškov na enoto se bo zlasti za nematerialne operacije poudarek preverjanj v skladu s členom 125(4)(a) uredbe o skupnih določbah⁽³⁸⁾ in členom 62 Uredbe (EU) št. 1305/2013⁽³⁹⁾ preusmeril s prevladujočih finančnih vidikov na tehnične in fizične, pri čemer bo posebna pozornost namenjena pregledom na kraju samem med izvajanjem.

⁽³⁸⁾ Uporablja se za ESS, ESRR, Kohezijski sklad ter Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo.

⁽³⁹⁾ Uporablja se za EKSRP.

6.4.3. ... za pavšalni znesek

Ko se organ upravljanja odloči uporabiti pavšalne zneske, bo posebno pozornost namenil naslednjim točkam:

6.4.3.1. Povezava med izvedenim ukrepm in plačili

Glavna razlika med pavšalnimi zneski in sistemom standardnih lestvic stroškov na enoto je v tem, da **izračun stroškov ni sorazmeren s količinami**. Ko se pri standardnih lestvicah stroškov na enoto količine zmanjšajo, se sorazmerno zmanjšajo tudi stroški. V primeru pavšalnih zneskov pa ta „sorazmerna povezava“ med količinami in plačili ne velja. Izračun stroškov bo temeljil na „**binarnem**“ pristopu.

Tak pristop ima pomembno posledico, kajti čeprav ni obvezen, je treba predvideti več stopenj, ki ustrezajo različnim stroškom, da bi se odmaknili od „preveč binarnega“ pristopa.

Za manjše operacije, pri katerih bi se lahko opredelilo nekaj količin, bi organi najverjetneje izbrali standardne lestvice stroškov na enoto, ne pa pavšalnih zneskov.

6.4.3.2. Utemeljitev stroškov

Dokument, v katerem so navedeni pogoji za podporo upravičencu, bi bilo treba zelo skrbno sestaviti, da bi se opredelila podlaga, na kateri se bodo izračunali stroški, in navedlo, kako se bodo zmanjšali, če cilji ne bodo doseženi. V primeru pavšalnih zneskov je bistveno vprašanje zmanjšanja stroškov, in sicer zaradi morebitnih težav, ki bi jih lahko povzročil binarni pristop, kadar ni druge možnosti kot 0-odstotno ali 100-odstotno plačilo zneska nepovratnih sredstev.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti možnosti uporabe plačila pavšalnega zneska *v praksi*. Ob upoštevanju tega, da bi lahko bili nekateri pavšalni zneski povsem neodvisni od količin, obstaja tveganje, da bi bilo besedilo o dejavnostih/učinkih/rezultatih, ki jih je treba izvesti ali doseči za izvedbo izplačila, presplošno ali preveč kvalitativno, zaradi česar se

plačila ne bi mogla izvesti pregledno ali pošteno. s težavo glede ubeseditve dejavnosti/učinkov/rezultatov je neposredno povezano vprašanje spreminjanja dokumentov, potrebnih za njihovo oceno; tudi spremne dokumente bi bilo treba natančno opredeliti v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo. V primeru nematerialnih operacij pa je ta točka nadvse pomembna, in sicer zaradi zagotovitve, da je bila operacija dejansko organizirana.

6.4.3.3. Izbira dejavnosti/učinkov/rezultatov

Pri izbiri dejavnosti/učinkov/rezultatov, ki se krijejo s pavšalnim zneskom, se uporabljajo ista načela kot pri standardnih lestvicah stroškov na enoto:

- iz te izbire bi morala biti razvidna vrsta operacije, ki se financira, s čimer bi se skušali ublažiti zunanji dejavniki, ki bi lahko vplivali na izvajanje operacije;
- pavšalni zneski, ki temeljijo samo na „učinkih“, so izjemno tvegani in ne bi smeli povečevati tveganja „preveč binarnega“ pristopa.

Iz tega izhaja sklepna ugotovitev, da bi moral organ upravljanja pri izbiri ustreznega pavšalnega zneska upoštevati vse morebitne prednosti in slabosti, vključno z vprašanjem o tem, ali raje uporabljati pavšalne zneske, ne pa standardnih lestvic stroškov na enoto, realnih stroškov ali pavšalnega financiranja. **Idealen pavšalni znesek bi lahko vseboval naslednje lastnosti: jasno povezavo z operacijo, enostavno in nedvoumno utemeljitev dejavnosti/učinkov/rezultatov, zagotovitev ekonomskega ravnotežja med operacijo in upravičencem (zlasti z uvedbo več ravni plačil), zmanjšanje tveganja „odbiranja“ udeležencev, jasno razlikovanje med nepovratnimi sredstvi/vračljivo pomočjo in javnimi naročili.**

Zelo pomembno bo, da se v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, upravičencem sporočijo natančne zahteve za utemeljitev posebnih učinkov ali rezultatov, ki jih je treba doseči. Če se na primer doseže le del učinkov ali rezultatov, navedenih v tem dokumentu, se ne bo izvedlo nobeno plačilo.

6.5. Pristop do revizije in nadzora

6.5.1. ... za sistem pavšalnega financiranja

V preverjanje upravljanja v fazi izbora operacij in med njihovim izvajanjem bo vključena metoda izračuna, da se zagotovi, da je bila uporabljena ena od metod izračuna iz člena 67(5) uredbe o skupnih določbah (vključno z metodami za posamezne sklade), ter pravilna uporaba sistema pavšalnega financiranja, ki bo vsebovala revizijo kategorij stroškov za operacijo, za katero se uporablja pavšalna stopnja. Preverjanja metode izračuna se bodo na splošno opravila na ravni organa upravljanja (odvisno od uporabljenih metod) ali posredniškega organa, medtem ko se bo uporaba sheme pavšalne stopnje preverila na ravni upravičenca. z revizijami, ki jih bo opravil revizijski organ in/ali Komisija, se bodo preverili tudi ti vidiki, če so zajeti v zadevne vzorce.

Nacionalni sistemi morajo zagotoviti jasno in nedvoumno opredelitev kategorij stroškov ali vnaprej določen seznam vseh kategorij upravičenih stroškov, na katerih temelji pavšalna stopnja (ter po potrebi druge kategorije upravičenih stroškov, pri katerih se pavšalna stopnja ne uporabi in ki se ne izračunajo s to stopnjo).

Tisti, odgovorni za preverjanje upravljanja, bodo preverili, ali so stroški pravilno razvrščeni in ali niso dvakrat prijavljeni, npr. kot neposredni in posredni stroški. V finančnih spremnih dokumentih se revizija in preverjanje opravita le pri postavkah izdatkov za kategorije stroškov, ki se ne izračunajo (če niso izračunane

s pavšalnim zneskom ali stroški na enoto), saj upravičencu ni treba poročati ali dokazovati kategorij stroškov, ki se izračunajo na podlagi pavšalne stopnje. z revizijami, ki jih bo opravil revizijski organ in/ali Komisija, se bodo preverili tudi ti vidiki, če so zajeti v zadevne vzorce. Nacionalni organi lahko izračunane stroške prijavijo le skupaj s stroški, ki se uporabijo pri njihovem izračunu („osnovni stroški“).

Kot nepravilnosti bi se lahko štete naslednje ugotovitve:

- pri metodologiji, uporabljeni za izračun poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, se niso upoštevali predpisani pogoji;
- pri določanju stopenj se niso upoštevali rezultati metode izračuna;
- upravičenec ni spoštoval določenih stopenj ali je prijavil neupravičene stroške, ki niso vključeni v kategorije upravičenih stroškov, ki jih je opredelil organ upravljanja;
- ista postavka stroškov je bila dvakrat prijavljena – kot „osnovni“ strošek (izračunan na podlagi načela realnih stroškov, pavšalnega zneska ali stroška na enoto) in kot „izračunan“ strošek (vključen v pavšalno stopnjo);
- pri znižanju „osnovnih stroškov“ niso bili ustrezno sorazmerno znižani „izračunani“ upravičeni stroški.

Če revizorji ali nadzorniki odkrijejo nepravilnost v kategorijah upravičenih stroškov, za katere se uporablja stopnja, bi bilo treba za izračunane upravičene stroške uporabiti sorazmerno znižanje, ker bi sicer presegli pavšalno stopnjo, določeno s shemo.

Primer (ESRR): občina prejme nepovratna sredstva v najvišjem znesku 1 000 000 EUR upravičenih stroškov za gradnjo ceste.

Iz tega izhaja naslednji zahtevek za plačilo za projekt:

Projekt 1: delo (postopek javnega naročila)	700 000 EUR
Projekt 2: drugi stroški:	300 000 EUR
<i>Neposredni stroški za osebje (vrsta 1)</i>	<i>50 000 EUR</i>
<i>Drugi neposredni stroški (vrsta 3)</i>	<i>242 500 EUR</i>
<i>Neposredni stroški (vrsta 2)</i>	<i>Posredni stroški za osebje x 15% = 7 500 EUR</i>
Skupni znesek prijavljenih stroškov	1 000 000 EUR

Organ upravljanja preveri izdatke, ki jih je prijavil upravičenec, in ugotovi, da so prijavljeni neposredni stroški za osebje neupravičeni.

Iz tega izhaja naslednji sprejet zahtevek za plačilo:

Projekt 1: delo (postopek javnega naročila)	700 000 EUR
Projekt 2: drugi stroški:	<i>288 500 EUR</i>
<i>Neposredni stroški za osebje (vrsta 1)</i>	<i>40 000 EUR</i>
<i>Drugi neposredni stroški (vrsta 3)</i>	<i>242 500 EUR</i>
<i>Neposredni stroški (vrsta 2)</i>	<i>Neposredni stroški za osebje x 15% = 6 000 EUR</i>
Skupni upravičeni stroški	988 500 EUR

6.5.2. ... za standardne lestvice stroškov na enoto in pavšalne zneske

V revizije in preverjanja bo zajeta metoda izračuna za izračun standardnih lestvic stroškov na enoto ali pavšalnih zneskov ter pravilna uporaba metode v posameznih projektih. Preverjanja metode izračuna se bodo na splošno opravila na ravni organa upravljanja/posredniškega organa, medtem ko se bo pravilna uporaba stroška na enoto/pavšalnega zneska preverila na ravni upravičenca.

Če je iz rezultatov preverjanja razvidna napaka v izračunu, se bo popravek izvedel le sorazmerno z napako. Kadar učinki/rezultati, ki povzročijo izplačilo, niso utemeljeni, se uporabi popolni popravek plačanega pavšalnega zneska/standardne lestvice stroškov na enoto in prijavljenih stroškov.

Glavni namen preverjanj in revizij bo, da se preveri, ali so bili izpolnjeni pogoji, določeni na ravni učinkov ali rezultatov, za povračilo stroškov. Revizor ali nadzornik bo preveril, ali je

prijavljeni znesek enak standardni stopnji na enoto izdelka ali storitve, kar se pomnoži z enotami, ki so bile dejansko izvedene, ali zaključkom (koraka) projekta, ki se podpira s pavšalno stopnjo. Če so v javnem naročilu ali dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, določeni drugi pogoji, bodo revizorji preverili tudi, ali so ti izpolnjeni. Revizorji in nadzorniki ne bi smeli sprejeti stroškov na enoto ali pavšalnih stopenj, ki so bile vnaprej plačane in prijavljene Komisiji, ne da bi se prej izvedel ustrezni del projekta.

V stopnje po standardnih lestvicah stroškov na enoto ali pavšalnih zneskih je lahko vključena sestavina za posredne stroške.

Naslednje ugotovitve bi se lahko šttele za nepravilnosti:

- neupoštevanje rezultatov, dobljenih z uporabo metode izračuna, določene za povračilo stroškov;
- nezadostna spremna dokumentacija za utemeljitev učinkov ali le deloma utemeljeni učinki, ki pa so bili plačani v celoti.

6.5.3. Primeri

Primer (ESS)

Strošek na enoto v višini 5 000 EUR je izplačan za vsakega upravičenca, ki zaključi usposabljanje.

Usposabljanje se začne januarja, zaključi pa junija; obiskovalo naj bi ga 20 udeležencev. Znesek upravičenih izdatkov znaša: $20 \times 5\,000 \text{ EUR} = 100\,000 \text{ EUR}$. Izvajalec usposabljanja bo vsak mesec poslal račun, ki ustreza 10 % nepovratnih sredstev, in sicer za 10 000 EUR ob koncu januarja, za 10 000 EUR ob koncu februarja itd.

Ker pa noben udeleženec ne zaključi usposabljanja pred koncem junija, se vsa ta plačila obravnavajo kot predplačila in se ne smejo prijaviti Komisiji. Znesek se lahko Komisiji potrdi šele, ko se dokaže, da so nekatere osebe zaključile usposabljanje; na primer, če je 15 oseb zaključilo usposabljanje, potem se lahko Komisiji potrdi znesek $15 \times 5\,000 \text{ EUR} = 75\,000 \text{ EUR}$.

Primer (ESS)

Namesto da bi se uporabil enoten strošek na enoto v višini 7 EUR na uro usposabljanja na udeleženca, kot v primeru za ESS, ki temelji na učinku, iz oddelka 3.1, [str. 18](#), se lahko ta strošek na enoto za učinek kombinira s stroškom na enoto, ki temelji na rezultatih, tj. številu udeležencev, ki so pridobili kvalifikacijo po zaključku usposabljanja.

Na podlagi rezultatov bi bilo povrnjenih 20 % končnega zneska nepovratnih sredstev (pri čemer 20-odstotne stopnje ni treba utemeljiti), ob upoštevanju, da bi stopnja uspeha znašala 75 % (75-odstotna stopnja bi morala temeljiti na preteklih izkušnjah in je del revizijske sledi, ki jo mora zagotoviti organ upravljanja).

V primeru iz oddelka 3.1, [str. 18](#), je največji znesek nepovratnih sredstev, dodeljenih projektu, omejen na 1 000 ur, kar se pomnoži z 20 udeleženci in 7 EUR na uro na udeleženca usposabljanja, in znaša 140 000 EUR.

Uporabila bi se enaka omejitev, vendar z drugačnimi predpostavkami:

- za rezultate se izplača $20\% \times 140\,000 \text{ EUR} = 28\,000 \text{ EUR}$, pri čemer bi moralo 75 % od 20 udeležencev (tj. 15 udeležencev) po zaključku usposabljanja pridobiti kvalifikacijo. Stroški na enoto, izplačani za vsakega udeleženca, ki pridobi kvalifikacijo, znašajo torej 28 000 EUR, kar se deli s 15 in znaša 1 867 EUR na osebo s pridobljeno kvalifikacijo;
- $80\% \times 140\,000 \text{ EUR} = 112\,000 \text{ EUR}$, kar se izplača za 20 000 ur, pomnoženih z udeleženci, iz česar izhaja strošek na enoto v višini 5,6 EUR na uro na udeleženca.

Ob zaključku operacije bo končni znesek nepovratnih sredstev plačan na podlagi števila ur obiska vsakega udeleženca in števila udeležencev, ki so pridobili kvalifikacijo.

Izračuni stroški bodo znašali:

- $17\,050 \text{ ur usposabljanja} \times 5,6 \text{ EUR} = 95\,480 \text{ EUR}$ za del, ki temelji na učinkih;
- $13 \text{ udeležencev s pridobljenimi kvalifikacijami} \times 1\,867 \text{ EUR} = 24\,271 \text{ EUR}$ za del, ki temelji na rezultatih.

Skupni stroški bi znašali: $95\,480 \text{ EUR} + 24\,271 \text{ EUR} = 119\,751 \text{ EUR}$.

7. DRUGE DOLOČBE

7.1. Kombinacija možnosti

7.1.1. Splošna načela

V členu 67(1) uredbe o skupnih določbah je določeno, da lahko organ upravljanja izbira med štirimi možnostmi za upravljanje nepovratnih sredstev in vračljive pomoči, ki se sofinancira s skladi ESI.

Te možnosti se lahko v skladu s členom 67(3) uredbe o skupnih določbah kombinirajo le v naslednjih primerih, da bi se preprečilo dvojno financiranje istih izdatkov:

(1) vsaka mora zajemati različne kategorije upravičenih stroškov

ali (2) jih je treba uporabiti za različne projekte v isti operaciji

ali (3) jih je treba uporabiti za zaporedne faze operacije.

Opredelitev projekta se med državami članicami razlikuje. Glede na nacionalne predpise bi lahko bilo možno, da so v en projekt vključeni različni ukrepi z različnimi upravičenci. V tem primeru bi se lahko za isto kategorijo stroškov predvidele različne poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov, ki pa se uporabljajo za različne upravičence, pri čemer se upošteva načelo enakega obravnavanja.

7.1.2. Primeri kombinacij

Primer za možnost 1: Financiranje različnih projektov, ki so del iste operacije (ESS)

Primer operacije, v katero je vključen projekt usposabljanja mladih brezposelnih, čemur sledi seminar za morebitne delodajalce v regiji:

stroški, povezani z usposabljanjem, bi se lahko plačali na podlagi standardnih lestvic stroškov na enoto (na primer: 1 000 EUR na dan usposabljanja). Seminar bi se plačal na podlagi pavšalnih zneskov.

Glede na to, da gre za dva projekta, ki sta del iste operacije, ni nevarnosti dvojnega financiranja, saj so stroški za posamezni projekt jasno ločeni.

Primer za možnost 2: Zaporedne faze operacije (ESS)

Primer operacije, ki se je že začela izvajati in ki se upravlja na podlagi realnih stroškov, organ upravljanja pa jo želi naprej upravljati na podlagi poenostavljenih stroškov. Obe fazi bo treba jasno opredeliti. Prva faza bi se lahko izračunala na podlagi realnih stroškov do določenega datuma. Druga faza za **prihodnje** izdatke pa bi se lahko izračunala na primer na podlagi stroška na enoto, **če strošek na enoto ne krije nobenih prej podprtih izdatkov.**

Če se taka možnost uporabi, bi se morala nanašati na vse upravičence v enakem položaju (preglednost in enako obravnavanje). To bi lahko ustvarilo določeno upravno breme zaradi potrebe po spremembi dokumenta, v katerem so navedeni pogoji za podporo, če to ni bilo predvideno. Organi držav članic morajo izdelati jasen podroben opis operacije za vsako posamezno fazo. Operacijo bi bilo treba razdeliti v vsaj dve posebni, opredeljivi finančni, idealno pa tudi fizični ali razvojni stopnji, ki ustrezata zadevnim fazam. To je treba storiti zaradi preglednega izvajanja in spremljanja ter lažjega nadzora.

Primer za možnost 3: Različne kategorije upravičenih stroškov (ESS)

Primer usposabljanja, v katerem se kombinirata:

- standardna lestvica stroškov na enoto za plače inštruktorjev, npr. 450 EUR na dan;
- realni stroški najema prostora, ki znašajo 800 EUR na mesec za šest mesecev;
- pavšalna stopnja za posredne stroške, ki znaša npr. 10 % neposrednih stroškov.

Če je ob zaključku usposabljanja utemeljenih 100 dni dela inštruktorjev, se bodo nepovratna sredstva izplačala na naslednji podlagi:

neposredni stroški (vrsta 1):

plače inštruktorjev za 100 dni x 450 EUR = 45 000 EUR,

prostor za usposabljanje, najet za 6 mesecev x 800 EUR = 4 800 EUR,

delna vsota neposrednih stroškov: 49 800 EUR;

posredni stroški (vrsta 2): 10 % neposrednih stroškov = 10 % x 49 800 EUR = 4 980 EUR;

upravičeni izdatki: (45 000 EUR + 4 800 EUR) + 4 980 EUR = 54 780 EUR.

V tem primeru gre za različne kategorije stroškov, in sicer plače inštruktorjev, stroške najema prostora in posredne stroške. Da bi se preverilo, ali je dvojno financiranje odsotno, pa morajo organi zagotoviti, da se standardna lestvica stroškov na enoto ne nanaša na nobene stroške, ki so povezani z najemom prostora ali drugimi posrednimi stroški (na primer s plačo upravnega osebja ali računovodje). Recipročno velja enako za opredelitev posrednih stroškov, ki se ne smejo nanašati na stroške, ki se krijejo s standardno lestvico stroškov na enoto ali realnimi stroški najema prostora.

Če obstaja nevarnost prekrivanja ali ni mogoče prikazati, da prekrivanj ni, bo moral organ upravljanja izbrati primernejšo možnost, da bi se izognil vsakemu dvojnemu financiranju oziroma vsakemu tveganju dvojnega financiranja.

7.2. Ocenjevanje pragov

7.2.1. Splošna načela

V uredbi o skupnih določbah je določen en finančni prag, povezan z uporabo pavšalnih zneskov, ki ne sme preseči 100 000 EUR javne podpore (člen 67(1)(c) uredbe o skupnih določbah).

Zneski, ki se upoštevajo, so enaki tistim, ki so določeni v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo za vsako operacijo/upravičenca (iz člena 67(6) uredbe o skupnih določbah).

Znesek, ki se upošteva, bo **javni prispevek**, kot je določen v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, ki ustreza vsem skupnim upravičenim stroškom operacije/projekta, vključno s kakršnim koli javnim financiranjem, ki ga zagotovi upravičenec.

Javna podpora ali prispevek, ki ga zahteva upravičenec v prijavnici ali ki se upravičencu izplača ob zaključku operacije, ne vpliva na oceno praga. Pomembni so le dogovorjeni upravičeni

zneski, kot je prikazano v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo.

V državah članicah, ki niso sprejele evra kot svoje valute, lahko na oceno pragu vplivajo tudi nihanja menjalnega tečaja nacionalne valute v primerjavi z evrom. Države članice morajo za zagotovitev pravne varnosti določiti, ali bodo upoštevale mesečni menjalni tečaj, ki se uporablja v času objave javnega razpisa, prijave projekta ali izbire ali odobritve projekta na nacionalni ravni. S tem se bo izničilo tveganje spreminjanja stroškov, nastalih izključno zaradi nihanj menjalnega tečaja. Na podlagi upoštevanega menjalnega tečaja bo lahko organ upravljanja določil, ali se za operacijo/projekt/pavšalni znesek šteje, da je pod ali nad opredeljenimi pragovi. Izbiro države članice je treba navesti v pravilih o upravičenosti, ki se uporabljajo za program.

Opozorilo za projekte ESS: pri opredelitvi upravičenih izdatkov v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, ni mogoče uporabiti realnih stroškov za projekte, ki po predložitvi prijav za projekte in odštetju neupravičenih izdatkov padejo pod prag javne podpore v višini 50 000 EUR.

7.2.2. Pravila za posamezne sklade (samo ESS)

Za ESS

V uredbi o ESS več metod določa finančne pragove, povezane z uporabo poenostavljenih stroškov ali metod izračuna. To velja za:

1. možnost uporabe predloga proračuna, da se pri nepovratnih sredstvih in vračljivi pomoči ESS za vsak primer posebej določijo poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov, pri čemer javna podpora ne sme presegati 100 000 EUR (člen 14(3) uredbe o ESS);
2. obvezno uporabo poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov za nepovratna sredstva in vračljivo pomoč ESS, pri čemer javna podpora ne sme presegati 50 000 EUR (člen 14(4) uredbe o ESS).

Za navedena pravila **bodo zneski, ki se upoštevajo, enaki tistim, ki so določeni v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo za vsako operacijo/projekt** (iz člena 67(6) uredbe o skupnih določbah). V to niso vključeni prejemki ali plače, **ki jih tretja oseba izplača udeležencem** operacije.

Znesek, ki se upošteva, je znesek javne podpore, dodeljene upravičencu, kot je določeno v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, iz česar je izključeno javno financiranje, *ki ga zagotovi upravičenec*.

7.3. Združljivost poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov s pravili o državni pomoči

Poudariti je treba, da se pravila o državni pomoči iz Pogodbe o Evropski uniji splošno uporabljajo. Kadar koli lahko finančna sredstva pomenijo državno pomoč, je treba pri izračunu upoštevati navedena pravila in izvajanje poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, kot je določeno v členu 67 uredbe o skupnih določbah. Organi upravljanja morajo torej zagotoviti upravičenost kategorij izdatkov, za katere se uporabljajo poenostavljeni stroški, ne le v okviru pravil evropskih strukturnih in investicijskih skladov, temveč tudi pravil o državni pomoči.

Nekaj pomoči je na voljo v Uredbi o splošnih skupinskih izjemah (EU) št. 651/2014 ali Uredbi o skupinskih izjemah v kmetijstvu (EU) št. 702/2014 (glede shem in *ad hoc* pomoči, ki je izvzeta iz zahteve po priglasitvi pomoči). Upoštevati bi bilo

treba tudi določbe Uredbe (EU) št. 1407/2013 o pomoči „de minimis“.

Poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov bi morale na splošno temeljiti izključno na metodologijah, ki omogočajo jasno opredelitev upravičenih stroškov, uporabljenih za določitev vrednosti izbrane možnosti, in izključitev stroškov, ki po pravilih o državni pomoči niso upravičeni.

Pri metodologiji je treba upoštevati načeli dobrega finančnega poslovanja in sofinanciranja, zato morajo upravni organi uporabiti razumno in preudarno hipotezo, da bi bili poenostavljeni stroški zanesljiv približek realnih stroškov. To bo poenostavilo dokazovanje skladnosti z največjo intenzivnostjo pomoči, najvišjimi zneski pomoči ali priglasitvijo pragov v skladu s pravili o državni pomoči. Metodologija bo predmet revizije, da se zagotovi njena skladnost s pravili evropskih strukturnih in investicijskih skladov ter pravili o državni pomoči, ki se uporabljajo.

Za primer glej Prilogo 2.

7.4. Uporaba poenostavljenih stroškov v operacijah, ki ustvarjajo neto prihodek

Najprej je treba upoštevati, da so poenostavljeni stroški način za izračun stroškov, tj. „stran izdatkov“ operacije, natanko tako kot realni stroški. Zato bi morala biti uporaba poenostavljenih stroškov v teoriji neodvisna od tega, ali operacija ustvarja prihodek ali ne. Vendar je v uredbi o skupnih določbah za ohranitev učinka poenostavitve uvedenih nekaj posebnosti za operacije, ki ustvarjajo prihodek, v katerih se uporabljajo pavšalni zneski ali standardne lestvice stroškov na enoto.

7.4.1. Operacije, ki ustvarjajo neto prihodek po njihovem zaključku⁽⁴⁰⁾

Za operacije, ki ustvarjajo neto prihodek po njihovem zaključku, pri katerih so se uporabili pavšalni zneski ali standardne lestvice stroškov na enoto, neto prihodka v skladu s členom 61(7)(f) uredbe o skupnih določbah ni treba upoštevati. Dejansko bi moral biti ta prihodek že vključen v pavšalni znesek/standardne lestvice stroškov na enoto (glej naslednji odstavek). Če se uporabi pavšalno financiranje, ni nobenih posebnosti tj. uporablja se člen 61(1) do (6) uredbe o skupnih določbah⁽⁴¹⁾.

7.4.2. Operacije, ki ustvarjajo neto prihodek med izvajanjem operacije in za katere se ne uporablja člen 61(1) do (6) uredbe o skupnih določbah⁽⁴²⁾

Za te operacije neto prihodka ni treba odšteti, če sta izpolnjeni dva pogoja, ki morata biti kumulativno izpolnjena:

- javna podpora je v obliki pavšalnih zneskov ali standardnih stroškov na enoto;
- neto prihodek se v izračunu pavšalnih zneskov ali standardnih stroškov na enoto upošteva predhodno (v skladu s členom 65(8)(f) uredbe o skupnih določbah).

Če se neto prihodek v izračunu pavšalnih zneskov ali standardnih stroškov na enoto ne upošteva predhodno, potem je treba upravičene izdatke, ki se sofinancirajo s skladi ESI, najpozneje pri končnem zahtevku za izplačilo, ki ga predloži upravičenec, sorazmerno odšteti od upravičenih in neupravičenih delov stroškov.

Kadar se izbere pavšalno financiranje, se vsak neto prihodek, ki se ne upošteva v času odobritve operacije in je neposredno ustvarjen med njenim izvajanjem, najpozneje pri končnem zahtevku za izplačilo, ki ga predloži upravičenec, odšteje od upravičenih izdatkov, ki se sofinancirajo s skladi ESI (pri katerih se je uporabila pavšalna stopnja).

⁽⁴⁰⁾ Člen 61 uredbe o skupnih določbah.

⁽⁴¹⁾ Razen za operacije, za katere se uporablja člen 61(7) uredbe o skupnih določbah.

⁽⁴²⁾ Člen 65(8) uredbe o skupnih določbah.

Primer (ESS)

Organizirana je konferenca za spodbujanje podjetništva. Upravičenec predloži predlog proračuna, v katerem navede, da naj bi skupni upravičeni stroški znašali 70 000 EUR. Na konferenci bodo zaračunavali vstopnino v višini 3 EUR.

Po pričakovanjih organizatorja naj bi se je udeležilo 200 obiskovalcev. Ustvarjeni prihodek naj bi znašal 3 EUR x 200 = 600 EUR.

Konferenca se je izkazala za zelo uspešno in število obiskovalcev je preseгло pričakovanja (300 oseb). Člen 61 uredbe o skupnih določbah se ne uporablja, ker se ta operacija sofinancira le iz ESS. Uporablja pa se člen 65(8) navedene uredbe.

- Možnost 1: ustvarjeni prihodek se predhodno upošteva

Pavšalni znesek se določi tako, da bodo v primeru izvedbe konference skupni upravičeni stroški operacije znašali 70 000 EUR – 600 EUR = 69 400 EUR.

Javna podpora te operacije ima obliko pavšalnega zneska in pri določitvi tega zneska se je upošteval prihodek. Čeprav prihodek presega napoved, to ne bo vplivalo na izplačilo pavšalnega zneska. Za revizijsko sled sta potrebna dokaz o izvedbi konference in cena vstopnice.

- Možnost 2: ustvarjeni prihodek se predhodno upošteva, vendar se med izvajanjem operacije spremenijo pogoji

Pavšalni znesek se določi tako, da bodo v primeru izvedbe konference skupni upravičeni stroški operacije znašali 70 000 EUR – 600 EUR = 69 400 EUR. Javna podpora te operacije ima obliko pavšalnega zneska in pri določitvi tega zneska se je upošteval prihodek.

Vendar se organizator na koncu odloči, da bo za vstopnico zaračunal 5 EUR namesto 3 EUR. V tem primeru bi bilo treba odšteti vrzel v financiranju ((5 EUR x 300) – 600 EUR = 900 EUR).

Skupni upravičeni stroški bi znašali 69 400 EUR – 900 EUR = 68 500 EUR.

- Možnost 3: ustvarjeni prihodek se predhodno ne upošteva

Pavšalni znesek se določi tako, da bodo v primeru izvedbe konference skupni upravičeni stroški operacije znašali 70 000 EUR. Javna podpora te operacije ima obliko pavšalnega zneska in pri določitvi tega zneska se prihodek ni upošteval.

Ko upravičenec zahteva povračilo (70 000 EUR), bo moral zagotoviti dokaz o izvedbi konference. Poleg tega bo moral odšteti realni prihodek, ustvarjen med izvajanjem operacije (3 EUR x 300 = 900 EUR).

V tem primeru bodo upravičeni stroški za pavšalni znesek znašali 70 000 EUR – 900 EUR = 69 100 EUR.

7.5. Posebej za ESRR in ESS: navzkrižno financiranje

7.5.1. Prijavljanje ukrepov, ki spadajo na področje uporabe člena 98(2) uredbe o skupnih določbah, glede na poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov

V skladu s členom 98(2) uredbe o skupnih določbah se lahko pri „navzkrižno financiranih“ ukrepih ESRR in ESS uporabljajo pravila o upravičenosti drugega sklada.

Še zlasti za pavšalno financiranje v primerih navzkrižnega financiranja bi se morali uporabljati dve pavšalni stopnji za vsak del operacije v okviru ESS in ESRR. Pavšalni stopnji v okviru ESS in ESRR za podobne operacije se bosta uporabljali

posebej za del v okviru ESS in del v okviru ESRR. Ni pa mogoče uporabiti povprečja obeh stopenj, saj bi se lahko sorazmerni delež vsakega dela med izvajanjem spreminjal. Kadar pri drugem skladu za podobno vrsto operacije stopnja ne obstaja (na primer, ker se pravilo za drugi sklad ne uporablja ali ker ne obstajajo podobne operacije, ki bi se financirale iz drugega sklada), se mora organ upravljanja odločiti o tem, katero stopnjo uporabiti v skladu s splošnimi načeli iz členov 67(5) in 68(1) uredbe o skupnih določbah.

Pri uporabi poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov se od držav članic še vedno zahteva, da upoštevajo 10-odstotni najvišji prag za posamezno prednostno os (po skladu in kategoriji regije, kjer je to ustrezno). „Navzkrižno financirani“ znesek bi bilo treba evidentirati in spremljati za vsako operacijo posebej na podlagi podatkov, ki so se uporabili za določitev poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov.

7.5.2. Primeri

Primer navzkrižnega financiranja v okviru ESS in ESRR s stroški na enoto ali pavšalnimi zneski

Če je v standardno lestvico 6 EUR na uro, ki se pomnoži s številom udeležencev, vključen najem infrastrukture za 0,50 EUR na uro, bo navzkrižno financiran znesek znašal 0,50 EUR, kar se pomnoži s številom izvedenih ur in udeležencev na teh urah. Enako načelo se uporablja za pavšalne zneske: če so v predlog podrobnega proračuna vključeni „navzkrižno-financirani izdatki“, se bodo obračunali in nadzorovali ločeno. Na primer pri pavšalnem znesku v višini 20 000 EUR, ki se financira s programom ESS, znaša vrsta izdatkov za ESRR 5 000 EUR. Ob koncu operacije bo navzkrižno financirani znesek enak predhodno določenemu znesku (20 000 EUR, od česar je 5 000 EUR vrsta izdatkov za ESRR) ali „0“, če se nepovratna sredstva ne izplačajo. Binarno načelo pavšalnih zneskov se bo uporabilo tudi za navzkrižno financirane izdatke.

Primer navzkrižnega financiranja v okviru ESS in ESRR s pavšalnim financiranjem

V primeru pavšalne stopnje za posredne stroške bo navzkrižno financirani znesek enak znesku „navzkrižno financiranih neposrednih stroškov“, kar se prišteje k posrednim stroškom, izračunanim s pavšalno stopnjo, ki se uporablja za te „navzkrižno financirane neposredne stroške“.

Na primer v okviru operacije v višini 15 000 EUR, ki se financira s programom ESRR, znašajo neposredni stroški „vrste ESS“ 3 000 EUR, posredni stroški pa se izračunajo kot 10 % neposrednih stroškov (300 EUR). Navzkrižno financirani znesek bi tako znašal 3 300 EUR. Če bi se neposredni stroški ob koncu operacije zmanjšali, bi se po isti formuli zmanjšal tudi navzkrižno financirani znesek.

PRILOGA 1: PRIMERI POENOSTAVLJENIH MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV

V tej prilogi je naveden primer nepovratnih sredstev za upravičenca, ki namerava organizirati seminar za 50 udeležencev, na katerem bo predstavil nova orodja izvajanja. Osebjem porabi čas za načrtovanje in organizacijo seminarja, najame se prostor za seminar, nekaj govornikov pride iz tujine, objaviti pa se mora tudi zapisnik seminarja. Nastanejo pa tudi posredni stroški za osebo (za računovodstvo, direktorja itd.), ter stroški za elektriko, telefon, podporo IT itd.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna v „realnih stroških“, pri čemer bo njegova oblika enaka za vse možnosti, da bodo razlike jasneje vidne:

Skupni neposredni stroški	45 000
Neposredni stroški za osebo	30 000
Stroški najema prostora	4 000
Potni stroški	5 000
Prehrana	1 000
Obveščanje javnosti	5 000

Skupni posredni stroški	5 000
Posredni stroški za osebo	4 000
Stroški za elektriko, telefon itd.	1 000

V nadaljevanju so opisani različni načini, na katere bi se lahko obravnaval projekt glede na izbrano poenostavljeno možnost obračunavanja stroškov.

Možnost 1: standardne lestvice stroškov na enoto (člen 67(1)(b) uredbe o skupnih določbah)

Načelo: vsi upravičeni izdatki ali njihov del se izračunajo na podlagi številčno ovrednotenih dejavnosti, učinkov ali rezultatov, ki se pomnožijo z vnaprej določenimi stroški na enoto.

Za seminar bi se lahko določili stroški na enoto v višini 1 000 EUR na udeleženca seminarja (na podlagi ene izmed metod izračuna iz člena 67(5) uredbe o skupnih določbah).

Iz tega bi izšel naslednji predlog proračuna:

največje število udeležencev seminarja = 50;

strošek na enoto na udeleženca seminarja = 1 000 EUR;

skupni upravičeni stroški znašajo $50 \times 1\,000 \text{ EUR} = 50\,000 \text{ EUR}$.

Če bi se seminarja udeležilo 48 oseb, bi upravičeni stroški znašali $48 \times 1\,000 \text{ EUR} = 48\,000 \text{ EUR}$.

Revizijska sled:

- metodologijo, ki se uporabi za določitev vrednosti standardne lestvice stroškov na enoto, bi bilo treba dokumentirati in shraniti,
- v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je treba jasno navesti standardno lestvico stroškov na enoto in dejavnike, ki povzročijo izplačilo,
- dokazilo o udeležbi na seminarju (liste prisotnosti).

Opomba: v tem primeru upravičenosti udeležencev ni treba preverjati. Kadar koli se morajo ciljni udeleženci skladati s posebnim profilom, je treba njihovo upravičenost preveriti.

Možnost 2: pavšalni zneski (člen 67(1)(c) uredbe o skupnih določbah)

Načelo: vsi upravičeni izdatki operacije ali njihov del se povrnejo na podlagi enotnega vnaprej določenega zneska v skladu z vnaprej določenimi pogoji sporazuma o dejavnostih in/ali učinki (ki ustrezajo 1 enoti). Nepovratna sredstva se izplačajo, če so izpolnjeni vnaprej določeni pogoji sporazuma o dejavnostih in/ali učinkih.

Za organizacijo seminarja, na katerem bi se predstavila nova orodja izvajanja, bi se lahko določil pavšalni znesek v višini 50 000 EUR (ne glede na število udeležencev), kar se izračuna na podlagi metod izračuna iz člena 67(5) uredbe o skupnih določbah.

Iz tega bi izšel naslednji predlog proračuna:

namen pavšalnega zneska = organizacija seminarja za predstavitev novih orodij izvajanja;
skupni upravičeni stroški = 50 000 EUR.

Če je seminar organiziran in so predstavljena nova orodja izvajanja, je pavšalni znesek v višini 50 000 EUR upravičen. Če seminar ni organiziran ali nova orodja izvajanja niso predstavljena, se ne izplača noben znesek.

Revizijska sled:

- metodologijo, ki se uporabi za določitev vrednosti pavšalnega zneska, bi bilo treba dokumentirati in shraniti,
- v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je treba jasno navesti pavšalni znesek in dejavnike, ki povzročijo izplačilo,
- potreben je dokaz o izvedbi seminarja in njegovi vsebini (časopisni članki, vabila in program, fotografije itd.).

Možnost 3: pavšalno financiranje (člen 67(1)(d) uredbe o skupnih določbah)

Opomba: zneski, ki so rezultat izračunov, so umetno zaokroženi.

Splošno načelo: posebne kategorije upravičenih stroškov, ki se vnaprej jasno opredelijo, se izračunajo z uporabo odstotka, predhodno določenega za eno ali več drugih kategorij upravičenih stroškov.

Pri primerjavi sistemov pavšalnega financiranja vedno primerjajte vse elemente metode, ne le stopenj:

- kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih se bo uporabila stopnja za izračun upravičenih zneskov;
- pavšalno stopnjo;
- kategorije upravičenih stroškov, izračunanih s pavšalno stopnjo;
- kjer je to ustrezno, kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo

Možnost 1: splošno pravilo „pavšalnega financiranja“

Država članica v skladu s členom 67(1)(d) uredbe o skupnih določbah oblikuje sistem pavšalne stopnje, v katerem se 47-odstotna pavšalna stopnja, izračunana v skladu z eno od metod iz člena 67(5)⁽⁴³⁾ te uredbe, pri vseh (neposrednih ter posrednih) stroških za osebje uporabi za izračun drugih stroškov⁽⁴⁴⁾:

<i>Kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih naj bi se stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov (vrsta 1)</i>	Stroški za osebje = 30 000 + 4 000 = 34 000 EUR
<i>Pavšalna stopnja</i>	47 %
<i>Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo (vrsta 2)</i>	Drugi stroški = 47 % stroškov za osebje = 47 % x 34 000 = 16 000 EUR
<i>Kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo (vrsta 3)</i>	Ni relevantno

=> skupni upravičeni stroški = 34 000 EUR + 16 000 EUR = 50 000 EUR.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna:

Stroški za osebje (vrsta 1)	34 000	Drugi stroški (vrsta 2) = 47 % stroškov za osebje	16 000
Neposredni stroški za osebje	30 000	(izračunano)	
Posredni stroški za osebje	4 000	Skupni upravičeni stroški	50 000

(običajno na podlagi realnih stroškov)

⁽⁴³⁾ (a) (b) (c) ali (d).

⁽⁴⁴⁾ Če bi bile kategorije upravičenih stroškov, izračunane s pavšalno stopnjo, posredni stroški, potem bi bilo treba pavšalno stopnjo v skladu s členom 68(1)(a) uredbe o skupnih določbah omejiti na 25 %.

Revizijska sled

<i>Kategorije upravičenih stroškov, na osnovi katerih se bo stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov</i>	Neposredni stroški = <ul style="list-style-type: none"> • jasna opredelitev stroškov za osebje; • dokazila o teh stroških (pisni obračuni plače, če je ustrezno, evidenca prisotnosti na delovnem mestu itd.).
<i>Pavšalna stopnja</i>	Sklic na izbrano metodo za pavšalno stopnjo ter: <ul style="list-style-type: none"> • za točko (a) potreba po hrambi dokazila o metodi izračuna na ravni organa upravljanja; • za točko (b) pravilna uporaba metodologije (ki se ob izboru operacije še vedno uporablja) ter dokazilo o tem, da sta upravičenec in vrsta operacije podobna; • za točko (c) dokazilo o tem, da metodologijo financira država in da se ob izboru operacije še vedno uporablja, ter dokazilo o tem, da sta upravičenec in vrsta operacije podobna; • za točko (d) sklic na uporabljeno metodo.
<i>Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo</i>	Utemeljitev ni potrebna.

Možnost 2: pavšalno financiranje za posredne stroške (člen 68(1)(a) uredbe o skupnih določbah)

Država članica v skladu s členom 68(1)(a) uredbe o skupnih določbah oblikuje sistem pavšalne stopnje, v katerem se 11,1-odstotna pavšalna stopnja, izračunana v skladu z eno od metod iz člena 67(5)(a), (b)⁽⁴⁵⁾ ali (c) te uredbe, uporabi za neposredne stroške:

<i>Kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih naj bi se stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov (vrsta 1)</i>	Neposredni stroški = 45 000 EUR
<i>Pavšalna stopnja</i>	11,1 % (ne sme presegati 25 %)
<i>Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo (vrsta 2)</i>	Posredni stroški (izračunani) = 11,1 % neposrednih stroškov = 11,1 % x 45 000 EUR = 5 000 EUR
<i>Kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo (vrsta 3)</i>	Ni relevantno

=> skupni upravičeni stroški = 45 000 EUR + 5 000 EUR = 50 000 EUR.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna:

<i>Neposredni stroški (vrsta 1)</i>	45 000	Posredni stroški (vrsta 2) = 11,1 % neposrednih stroškov	5 000
Neposredni stroški za osebje	30 000	<i>(izračunano)</i>	
Stroški najema prostora	4 000	Skupni upravičeni stroški	50 000
Potni stroški	5 000		
Prehrana	1 000		
Obveščanje javnosti	5 000		

(običajno na podlagi realnih stroškov)

⁽⁴⁵⁾ Pri uporabi te metode izračuna je pravna podlaga člen 68(1)(c) uredbe o skupnih določbah. Ena od ključnih točk je, da se 25-odstotna omejitev iz člena 68(1)(a) uredbe o skupnih določbah ne uporablja za sisteme, zajete v člen 68(1)(c) te uredbe.

Revizijska sled

<i>Kategorije upravičenih stroškov, na osnovi katerih se bo stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov</i>	Neposredni stroški vključujejo: <ul style="list-style-type: none"> jasno opredelitev neposrednih stroškov; dokazila o teh stroških (pisni obračuni plače, če je ustrezno, evidenca prisotnosti na delovnem mestu, dokazilo o obveščanju javnosti in računi itd.).
<i>Pavšalna stopnja</i>	Sklic na izbrano metodo za pavšalno stopnjo ter: <ul style="list-style-type: none"> za točko (a) potreba po hrambi dokazila o metodi izračuna na ravni organa upravljanja; za točko (b) pravilno uporabo metodologije (ki se ob izboru operacije še vedno uporablja) ter dokazilo o tem, da sta upravičenec in vrsta operacije podobna; za točko (c) dokazilo o tem, da metodologijo financira država in da se ob izboru operacije še vedno uporablja, ter dokazilo o tem, da sta upravičenec in vrsta operacije podobna.
<i>Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo</i>	Utemeljitev ni potrebna.

Možnost 3: pavšalno financiranje za posredne stroške (člen 68(1)(b) uredbe o skupnih določbah)

Država članica se lahko odloči uporabiti sistem pavšalne stopnje iz člena 68(1)(b) uredbe o skupnih določbah, pri čemer se pavšalna stopnja v višini 15 % za izračun posrednih stroškov uporabi le za neposredne stroške za osebje. Te 15-odstotne stopnje ni treba utemeljiti, ker je določena v Uredbi.

<i>Kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih naj bi se stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov (vrsta 1)</i>	Neposredni stroški za osebje = 30 000 EUR
<i>Pavšalna stopnja</i>	15 % (utemeljitev ni potrebna)
<i>Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo (vrsta 2)</i>	Posredni stroški (izračunani) = 15 % neposrednih stroškov = 15 % x 30 000 EUR = 4 500 EUR
<i>Kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo (vrsta 3)</i>	Drugi neposredni stroški (stroški najema prostora, potni stroški, stroški za prehrano in obveščanje javnosti) = 15 000 EUR

Skupni upravičeni stroški = neposredni stroški za osebje + izračunani posredni stroški + drugi neposredni stroški = 30 000 EUR + 4 500 EUR + 15 000 EUR = 49 500 EUR.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna:

Neposredni stroški za osebje (vrsta 1)	30 000	=>	Posredni stroški (vrsta 2) = 15 % neposrednih stroškov za osebje (izračunano)	4 500
Drugi neposredni stroški (vrsta 3)				
Stroški najema prostora	4 000			
Potni stroški	5 000			
Prehrana	1 000			
Obveščanje javnosti	5 000			
(običajno na podlagi realnih stroškov)				
Skupni upravičeni stroški				49 500

(običajno na podlagi realnih stroškov)

Revizijska sled

Kategorije upravičenih stroškov, na osnovi katerih se bo stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov	Neposredni stroški za osebje = <ul style="list-style-type: none"> jasna opredelitev neposrednih stroškov za osebje; dokazilo o stroških za plače (pisni obračuni plač, če je ustrezno, evidenca prisotnosti na delovnem mestu, po potrebi kolektivne pogodbe za utemeljitev prejemkov v naravi, podroben račun zunanjega izvajalca).
Pavšalna stopnja	V dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je potreben sklic na člen 68(1) uredbe o skupnih določbah.
Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo	Utemeljitev ni potrebna.
Kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo	Druge neposredne stroške, kot so stroški najema prostora, potni stroški, stroški za prehrano in obveščanje javnosti, bi bilo treba utemeljiti z ustreznimi računi in, če je to potrebno, dokazili o opravljeni storitvi.

Možnost 4: pavšalno financiranje v skladu s členom 14(2) uredbe o ESS (uporablja se samo za ESS)

Država članica se lahko odloči za možnost pavšalne stopnje iz člena 14(2) uredbe o ESS, pri čemer se pavšalna stopnja v višini 40% uporabi le za neposredne stroške za osebje, da se izračunajo vsi drugi stroški operacije. Te 40-odstotne stopnje ni treba utemeljiti, ker je določena v Uredbi⁽⁴⁶⁾.

Kategorije upravičenih stroškov, na podlagi katerih naj bi se stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov (vrsta 1)	Neposredni stroški za osebje = 30 000 EUR
Pavšalna stopnja	40% (utemeljitev ni potrebna)
Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo (vrsta 2)	Vsi drugi stroški = 40% neposrednih stroškov za osebje = 40% x 30 000 EUR = 12 000 EUR
Kategorije upravičenih stroškov, za katere se ne uporabi pavšalna stopnja in ki se ne izračunajo s pavšalno stopnjo (vrsta 3)	ni relevantno

Skupni upravičeni stroški = neposredni stroški za osebje + vsi drugi izračunani stroški = 30 000 EUR + 12 000 EUR = 42 000 EUR.

Iz tega izhaja naslednji predlog proračuna:

Neposredni stroški za osebje (vrsta 1) <i>(običajno na podlagi realnih stroškov)</i>	30 000	→	Vsi drugi stroški (vrsta 2) = 40% neposrednih stroškov za osebje <i>(izračunano)</i>	12 000
			Skupni upravičeni stroški	42 000

Revizijska sled

Kategorije upravičenih stroškov, na osnovi katerih se bo stopnja uporabila za izračun upravičenih zneskov	Neposredni stroški za osebje = <ul style="list-style-type: none"> jasna opredelitev neposrednih stroškov za osebje; dokazilo o stroških za plače (pisni obračuni plač, če je ustrezno, evidenca prisotnosti na delovnem mestu, po potrebi kolektivne pogodbe za utemeljitev prejemkov v naravi, podroben račun zunanjega izvajalca).
Pavšalna stopnja	V dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo, je potreben sklic na člen 14(2) uredbe o ESS.
Kategorije upravičenih stroškov, ki se bodo izračunale s pavšalno stopnjo;	Utemeljitev ni potrebna.

⁽⁴⁶⁾ Utemeljitev bi bila potrebna, če bi stopnja presežala 40%. Vendar bi se lahko stopnja, ki presega 40%, uporabila le v okviru, ki ni člen 14(2) uredbe o ESS.

PRILOGA 2: PRIMER ZDRUŽLJIVOSTI POENOSTAVLJENIH MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV S PRAVILI O DRŽAVNI POMOČI

Podjetje dobi nepovratna sredstva v okviru sheme državne pomoči za izvedbo projekta usposabljanja svojega osebja. Javna podpora znaša 2 milijona EUR. Ta pomoč je enaka pragu v višini 2 milijonov EUR iz člena 4(1)(n) Uredbe (EU) št. 651/2014, zato se uporablja uredba o splošnih skupinskih izjemah.

Upravičenec in organ upravljanja se dogovorita o uporabi standardnih lestvic stroškov na enoto, da določita strošek tečaja usposabljanja na udeleženca.

V členu 31 Uredbe (EU) št. 651/2014 je glede pomoči za usposabljanje navedeno:

1. Pomoč za usposabljanje je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3) Pogodbe o Evropski uniji ter je izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 108(3) Pogodbe o Evropski uniji, če so izpolnjeni pogoji iz tega člena in poglavja I.
2. Pomoč se ne dodeli za usposabljanje, ki ga podjetja zagotavljajo zaradi usklajenosti z obveznimi nacionalnimi standardi za usposabljanje.
3. Upravičeni stroški so naslednji:
 - a) stroški osebja za inštruktorje za ure, ko inštruktorji sodelujejo pri usposabljanju;
 - b) stroški poslovanja v zvezi z inštruktorji in udeleženci usposabljanja, ki so neposredno povezani s projektom usposabljanja, na primer potni stroški, material in zaloge, ki so neposredno povezani s projektom, amortizacija orodja in opreme, če se uporabljajo izključno za projekt usposabljanja. Stroški nastanitve so izključeni, razen najnižji potrebni stroški nastanitve za udeležence usposabljanja, ki so invalidni delavci;
 - c) stroški svetovalnih storitev, povezanih s projektom usposabljanja;
 - d) stroški osebja v zvezi z udeleženci usposabljanja in splošni posredni stroški (upravni stroški, najemnine, režijski stroški) za ure, ko udeleženci usposabljanja sodelujejo pri usposabljanju.
4. Intenzivnost pomoči ne presega 50 % upravičenih stroškov. Lahko se poveča, in sicer do največje intenzivnosti pomoči v višini 70 % upravičenih stroškov, v naslednjih primerih:
 - a) za 10 odstotnih točk, če je usposabljanje namenjeno invalidnim delavcem ali prikrajšanim delavcem;
 - b) za 10 odstotnih točk, če je pomoč dodeljena srednjemu podjetju, in za 20 odstotnih točk, če je pomoč dodeljena malemu podjetju.
5. Kadar se pomoč dodeli v sektorju pomorskega prevoza, se intenzivnost pomoči lahko poveča na 100 % upravičenih stroškov, če sta izpolnjena naslednja pogoja:
 - a) udeleženci usposabljanja niso aktivni, temveč so pomožni člani posadke; in
 - b) usposabljanje se izvaja na krovih ladij, ki so registrirane v Uniji.

Organ upravljanja se odloči vzpostaviti standardne lestvice stroškov na enoto za določitev upravičenih izdatkov projekta. Uporabi statistične podatke (v skladu s členom 67(5)(a)(i) uredbe o skupnih določbah) o podobni vrsti usposabljanja na določenem geografskem območju.

Iz tega po ustrezni obdelavi statističnih podatkov izhaja, da so povprečni stroški na postavko izdatkov za tovrstno usposabljanje s podobnim številom udeležencev naslednji:

Neposredni stroški (v mio. EUR)		Indirecte kosten (in miljoen EUR)	
inštruktor – plačilo	1	upravni stroški	0,175
inštruktor – potni stroški	0,1	najemnina	0,15
udeleženci – plačilo	1,4	režijski stroški	0,125
udeleženci – nastanitev	0,55	skupni posredni stroški	0,45
udeleženci – potni stroški	0,25		
potrošno blago, ki se ne amortizira	0,2		
obveščanje javnosti	0,2		
stroški organizacije	0,4		
skupni neposredni stroški	4,1		

Organ upravljanja pri obdelavi podatkov odstrani vse neupravičene stroške.

V povezavi s pomočjo za usposabljanje v skladu s členom 31 Uredbe (EU) št. 651/2014 niso upravičeni naslednji stroški:

- stroški nastanitve udeležencev, ker udeleženci niso invalidni delavci (0,55 milijona EUR).

Zato standardna lestvica stroškov na enoto ne sme obsegati stroškov nastanitve udeležencev. Iz tega izhaja naslednji izračun:

Skupni upravičeni stroški usposabljanja (skupni stroški – neupravičeni stroški)	4,55 milijona EUR – (0,55 milijona EUR) = 4 milijoni EUR
Pričakovano število udeležencev, ki zaključijo usposabljanje	2 000
Stroški na udeleženca, ki je zaključil usposabljanje (standardna lestvica stroškov na enoto)	4 milijoni EUR : 2 000 udeležencev = 2 000 EUR na udeleženca

Iz tega izhaja naslednje okvirno financiranje projekta usposabljanja:

Javna sredstva (nacionalna sredstva + sredstva ESS)	2 milijona EUR
Zasebna sredstva (samofinanciranje)	2 milijona EUR
Intenzivnost državne pomoči	50 %

S členom 31(4) Uredbe (EU) št. 651/2014 se intenzivnost pomoči omejuje na 50 % upravičenih stroškov, določenih v dokumentu, v katerem so navedeni pogoji za podporo projekta. Začasni proračun je skladen s to zahtevo.

Upravičeni stroški bodo po izvedbi projekta temeljili na realnem številu udeležencev, ki zaključijo usposabljanje. Če bo usposabljanje zaključilo le 1 500 udeležencev, bo pomoč znašala:

Skupni upravičeni stroški, ki naj bi se prijavi Komisiji	2 000 EUR x 1 500 = 3 milijoni EUR
Javna sredstva (nacionalna sredstva + sredstva ESS)	1,5 milijona EUR
Zasebna sredstva (samofinanciranje)	1,5 milijona EUR
Intenzivnost državne pomoči	50 %

PRILOGA 3: POENOSTAVLJENE MOŽNOSTI OBRAČUNAVANJA STROŠKOV IN POSEBNI UKREPI V OKVIRU EKSRP

Na podlagi smernic je v nadaljevanju naveden seznam ukrepov, ki bi lahko spadali na področje uporabe poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov. Seznam ni izčrpen, pač pa le okvirjen pristop za ustrezno usmerjenost v programe za razvoj podeželja. Izključena so bila plačila, določena v uredbi, pri katerih se že uporablja standardna lestvica stroškov na enoto (npr. na hektar ali na glavo velike živine).

Ukrep na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 ali Uredbe (EU) št. 1303/2013	Oznaka	Podukrep zaradi načrtovanja programov (če je to ustrezno)	Poenost. mož. obrač. st. (da/ne)	Opombe
Člen 14	1	podpora za poklicno usposabljanje in pridobivanje strokovnih znanj	da	ni dovoljeno v primeru izvedbe ukrepa prek javnega naročila; dovoljeno v primeru notranjega izvajalca
Člen 15	2	službe za svetovanje, službe za pomoč pri upravljanju kmetij in službe za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah	ne	
Člen 16	3	sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila	da	
Člen 17	4	naložbe v osnovna sredstva	da	
Člen 18	5	obnova potenciala kmetijske proizvodnje, prizadetega zaradi naravnih nesreč, in uvajanje ustreznih preventivnih ukrepov	da	

Ukrep na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 ali Uredbe (EU) št. 1303/2013	Oznaka	Podukrep zaradi načrtovanja programov (če je to ustrezno)	Poenost. mož. obrač. st. (da/ne)	Opombe	
Člen 19	6	pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete	ne		
		pomoč za zagon dejavnosti za nekmetske dejavnosti na podeželskih območjih	ne		
		pomoč za zagon dejavnosti za razvoj majhnih kmetij	ne		
		podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetskih dejavnosti	da		
		plačila kmetom, ki so upravičeni do sodelovanja v shemi za male kmete, ki trajno prenesejo svoje kmetijsko gospodarstvo na drugega kmeta	ne		
		podpora za pripravo in posodabljanje načrtov za razvoj občin in vasi na podeželskih območjih in njihovih osnovnih storitev ter načrtov za varstvo in upravljanje območij Natura 2000 in drugih območij visoke naravne vrednosti	da		
Člen 20	7	podpora za naložbe za vzpostavitev, izboljšanje ali razširitev vseh vrst male infrastrukture, vključno z naložbami v obnovljive vire energije in v varčevanje z energijo	da		
		podpora za širokopasovno infrastrukturo, vključno z njeno vzpostavitvijo, izboljšanjem in razširitvijo, pasivno širokopasovno infrastrukturo ter zagotavljanje dostopa do širokopasovnega interneta in rešitev v zvezi z e-upravo	da		
		podpora za naložbe za vzpostavitev, izboljšanje ali razširitev lokalnih osnovnih storitev za podeželsko prebivalstvo, vključno z dejavnostmi za prosti čas in kulturnimi dejavnostmi, in z njimi povezano infrastrukturo	da		
		podpora za naložbe v rekreacijsko infrastrukturo za javno uporabo, turistične informacije in malo turistično infrastrukturo	da		
		podpora za študije/naložbe, povezane z ohranjanjem, obnovo in izboljšanjem kulturne in naravne dediščine vasi, podeželskih krajin in območij z veliko naravno vrednostjo, vključno s povezanimi družbeno-gospodarskimi vidiki, ter dejavnosti okoljskega ozaveščanja	da		
		podpora za naložbe, namenjene selitvi dejavnosti in spremembi namembnosti zgradb ali drugih objektov, ki so v podeželskih naseljih ali blizu njih, da se izboljša kakovost življenja ali poveča okoljska učinkovitost naselja	da		
		drugo	da		

Ukrep na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 ali Uredbe (EU) št. 1303/2013	Oznaka	Podukrep zaradi načrtovanja programov (če je to ustrezno)	Poenost. mož. obrač. st. (da/ne)	Opombe
Člen 21	8	podpora za pogozdovanje in osnovanje drugih gozdnih zemljišč	da	razen za vzdrževanje
		podpora za stroške vzpostavitve in vzdrževanja kmetijsko-gozdarskih sistemov	da	
		podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov	da	
		podpora za odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov	da	
		podpora za naložbe za izboljšanje odpornosti in okoljske vrednosti gozdnih ekosistemov	da	
		podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov	da	
Člen 27	9	ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju	ne	
Člen 28	10	plačilo kmetijsko-okoljskih-podnebnih obveznosti	ne	
		podpora za ohranjanje, trajnostno rabo in razvoj genskih virov v kmetijstvu	da	
Člen 29	11	plačila za preusmeritev v prakse in metode ekološkega kmetovanja	ne	
		plačila za izvajanje praks in metod ekološkega kmetovanja	ne	
Člen 30	12	plačilo nadomestila za kmetijska območja Natura 2000	ne	
		plačilo nadomestila za gozdna območja Natura 2000	ne	
		plačilo nadomestila za kmetijske površine, vključene v načrte upravljanja povodja	ne	
Člen 31	13	plačilo nadomestila na gorskih območjih	ne	
		plačilo nadomestila za druga območja, ki imajo pomembne naravne omejitve	ne	
		plačilo nadomestila za druga območja s posebnimi omejitvami	ne	
Člen 33	14	plačilo za dobrobit živali	ne	
Člen 34	15	plačilo za gozdarsko-okoljske obveznosti	ne	
		podpora za ohranjanje in krepitev gozdnih genskih virov	da	

Ukrep na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 ali Uredbe (EU) št. 1303/2013	Oznaka	Podukrep zaradi načrtovanja programov (če je to ustrezno)	Poenost. mož. obrač. st. (da/ne)	Opombe
Člen 35	16	sodelovanje	da	
		podpora za ustanovitev operativnih skupin evropskega partnerstva za inovacije na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti	da	
		podpora za pilotne projekte ter razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij	da	
		sodelovanje med malimi izvajalci pri organiziranju skupnih delovnih procesov, skupni uporabi objektov in naprav ter virov, pa tudi pri razvoju in/ali trženju turističnih storitev	da	
		podpora za horizontalno in vertikalno sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi za vzpostavitev in razvoj kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov ter za promocijske dejavnosti na lokalni ravni, ki so povezane z razvojem kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov	da	
		podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam	da	
		podpora za sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi pri trajnostnem zagotavljanju biomase za uporabo v postopkih pridelave hrane in proizvodnje energije ter v industrijskih procesih	da	
		podpora za strategije, ki niso strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	da	
		podpora za pripravo načrtov za upravljanje gozdov ali enakovrednih načrtov	da	
		podpora za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim vaistvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom, ki ga podpira skupnost, ter izobraževanjem o okolju in hrani	da	
		drugo	da	

Ukrep na podlagi Uredbe (EU) št. 1305/2013 ali Uredbe (EU) št. 1303/2013	Oznaka	Podukrep zaradi načrtovanja programov (če je to ustrezno)	Poenost. mož. obrač. st. (da/ne)	Opombe
Člen 36	17	obvladovanje tveganj	ne	brez poenostavitve (zgojitev upravni stroški za ustanovitve vzajemne (zgojitev vzajemnega sklada))
Člen 40		financiranje dopolnilnih nacionalnih neposrednih plačil za Hrvaško	ne	
Člen 35		podpora za lokalni razvoj v okviru pristopa LEADER (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost)	da	
Členi 51 do 54	20	tehnična pomoč	da	
		podpora za tekoče stroške in stroške animacije	da	
		podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost	da	
		podpora za vzpostavitvev in delovanje nacionalne mreže za podeželje	da	

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- en izvod: na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- več kot en izvod ter plakati in zemljevidi:
pri predstavništvih Evropske unije (http://ec.europa.eu/represent_sl.htm),
pri delegacijah v državah, ki niso članice EU (http://eeas.europa.eu/delegations/index_sl.htm),
pri službi Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_sl.htm) ali
s klicem na telefonsko številko 0080067891011 (brezplačna številka za celotno EU) (*).

(* Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

EGESIF_14-0017 – SMERNICE O POENOSTAVLJENIH MOŽNOSTIH OBRAČUNAVANJA STROŠKOV – EVROPSKI STRUKTURNI IN INVESTICIJSKI SKLADI (SKLADI ESI)

V programskem obdobju 2007–2013 so deležniki ESS in ESRR pozdravili uporabo pavšalnega financiranja, standardne lestvice stroškov na enoto in pavšalnih zneskov plačil, t.i. „poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov“, s čimer naj bi se zmanjšali upravno breme in napake ter povečala osredotočenost na učinke in rezultate.

Ta dokument zagotavlja tehnične smernice in primere treh vrst poenostavljenih možnosti obračunavanja stroškov, ki se uporabljajo za vse sklade ESI za programsko obdobje 2014–2020.

Za več informacij o evropskih strukturnih in investicijskih skladih obiščite <http://ec.europa.eu/esif>

Naše publikacije lahko prenesete ali se nanje brezplačno naročite na strani <http://ec.europa.eu/social/publications>

Če želite prejemati redne novice o Generalnem direktoratu za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, se prijavite na brezplačen e-bilten Socialna Evropa na strani <http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

 <https://www.facebook.com/socialeurope>

 https://twitter.com/EU_Social

